

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada-Government

Republika e Kosovës / Republika Kosovo / Республика Косово	
Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës	
Ministarstvo Životne Sredine Prostornog Planiranja i Infrastrukture	
Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure	
Niveli org. Org. level No. i funksionit Br. sericila No. figura	Nr. i prot. Dati prot. Data Date
M-01 - 47-	6309/24 02.10.24
PRISHTINË / A	
Na. i	

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
Ministarstvo Životne Sredine Prostornog Planiranja i Infrastrukture
Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure

UDHËZIM ADMINISTRATIV (MMPHI) NR. 16 /2024 PËR VLERAT KUETARE, VLERAT E SYNUARA, PRAGJET E
ALARMIT PËR ARSENIN, KADMIMUMIN, MERKURIN, NIKELIN DHE HIDROKARBURET
AROMATIKE POLICIKLIKE NË AJËR

ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (MESPI) NO. 16 /2024 FOR LIMIT VALUES, TARGET VALUES, ALARM
THRESHOLDS FOR ARSENIC, CADMIUM, MERCURY, NICKEL
AND POLYCYCLIC AROMATIC HYDROCARBONS IN AIR

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MŽSPPI) BR. 16 /2024 ZA GRANIČNE VREDNOSTI, CILJNE VREDNOSTI, ALARMNE
PRAGOVE ZA ARSENU, KADMIMUMU, ŽIVI, NIKLU I POLICIKLIČNIM AROMATIČNIM
UGLJOVODONICIMA U VAZDUHU

Ministri i Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës,	Minister of Environment, Spatial Planning and Infrastructure,	Ministar Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture,
Në mbështetje të nenit 7 paragrafi 4 të Ligjit Nr. 08/L-025 për Mbrojtjen e Ajrit nga Ndojta (Gazeta Zyrtare Nr. 18/2022 dt. 13 Korrik 2022), nënin 11(1.5) të Ligjit Nr. 08/L-117 për Qeverinë e Republikës së Kosovës (Gazeta Zyrtare, Nr.34/22 dt. 18.11.2022), si dhe nenit 9 paragrafi 2 të Rregullores Nr. 17/2024 së Punës së Qeverisë, Nxjerrë: UDHËZIM ADMINISTRATIV(MMPH) NR. ____/2024 PËR VLERAT KUFTARE, VLERAT E SYNUARA, PRAGJET E ALARMIT PËR ARSENIN, KADMIMUMIN, MERKURIN, NIKELIN DHE HIDROKARBURET AROMATIKE POLICIKLIKE NË AJËR Neni 1 Qëllimi Ky Udhëzim Administrativ ka për qëllim të të përcaktojë vlerat kufitare, vlerat e synuara, pragjet e alarmit për arsen, kadmium, merkur, nikel dhe benzo(a)piren, kriteret për përcaktimin e pikave të marrjes	Based on Article 7 paragraph 4 of Law No. 08/L-025 on Air Pollution Protection (Official Gazette No. 18/2022 dt. July 13, 2022), Article 11(1.5) of Law No. 08/L-117 for the Government of the Republic of Kosovo (Official Gazette, No. 34/22 dt. 18.11.2022), as well as Article 9 paragraph 2 of Regulation No. 17/2024 of Government Work, Issues: ADMINISTRATIVE INSTRUCTION(MESP) NO. ____/2024 FOR LIMIT VALUES, TARGET VALUES, ALARM THRESHOLDS FOR ARSENIC, CADMIUM, MERCURY, NICKEL AND POLYCYCLIC AROMATIC HYDROCARBONS IN AIR Article 1 Purpose This Administrative Instruction aims to define the limit values, target values, alarm thresholds for arsenic, cadmium, mercury, nickel and benzo(a)pyrene, the criteria for determining sampling points for fixed	Na osnovu člana 7 stav 4 Zakona br. 08/L-025 o zaštiti od zagađenja vazduha (Službeni list Br. 18/2022 od 13. jula 2022. godine), član 11(1.5) Zakona Br. 08/L-117 za Vladu Republike Kosovo (Službeni list, Br. 34/22 od 18.11.2022), kao i člana 9 stav 2 Uredbe Br. 17/2024 o radu Vlade, Usvaja: ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO(MŽSP) BR. ____/2024 ZA GRANIČNE VREDNOSTI, CILJNE VREDNOSTI, ALARME PRAGOVE ZA ARSENU, KADMIMUMU, ŽIVI, NIKLU I POLICIKLINIM AROMATIČNIM UGLJOVODONICIMA U VAZDUHU Član 1 Cilj Ovo Administrativno Uputstvo ima za cilj da definiše granične vrednosti, ciljne vrednosti, alarmne pragove za arsen, kadmijum, živu, nikel i benzo(a)piren, kriterijume za određivanje tačaka

së mostrave për matjet fiksë, numrin e pikave monitoruese, metodat e matjeve, analizave të mostrave, kohën dhe formën e raportimit, vlerësimin e shkallës së ndotjes së ajrit dhe të sigurojë që informatat për përqendrimet dhe depozitimin e arsenit, kadmiumit, merkurit, nikelit dhe hidrokarburet policiklike aromatike në ajër është marrë dhe është vënë në dispozicion të publikut.	measurements, the number of monitoring points, measurement methods, sample analysis, time and form of reporting, assessment of the degree of air pollution and ensure that information on the concentrations and deposition of arsenic, cadmium, mercury, nickel and polycyclic aromatic hydrocarbons in the air is received and is made available to the public.	uzorkovanja za fiksna merenja, broj tačaka za praćenje, metode merenja, uzorak analizu, vreme i oblik izveštavanja, procenu stepena zagađenosti vazduha i obezbedi da informacije o koncentracijama i deponovanju arsena, kadmijuma, žive, nikla i policikličnih aromatičnih ugljovodonika u vazduhu budu primljene i dostupne javnosti.
Neni 2 Fushëveprimi 1. Dispozitat e këtij Udhëzimi Administrativ zbatohen ndaj të gjithë personave fizik dhe juridik të cilët merren me monitorimin e cilësisë së ajrit, mbledhjen e të dhënave, kriteret si dhe metodologjinë me qëllim mbrojtjen e shëndetit të popullatës dhe mjedisit.	Article 2 Scope 1. The provisions of this Administrative Instruction apply to all natural and legal persons who deal with air quality monitoring, data collection, criteria and methodology in order to protect the health of the population and the environment.	Član 2 Oblast delevanja 1. Odredbe ovog Administrativnog Uputstva primenjuju se na sva fizička i pravna lica koja se bave praćenjem kvaliteta vazduha, prikupljanjem podataka, kriterijumima i metodologijom u cilju zaštite zdravlja stanovništva i životne sredine.
2.Ky Udhëzim Administrativ është pjesërisht në përputhje me Direktivën e Komisionit Evropian 2015/1480, të datës 28 gusht 2015 që ndryshon disa shtojca të Direktivës 2004/107/EC, për arsenin, kadmiumin, merkurin, nikelin, hidrokarburet aromatike policiklike në ajër dhe benzon(a) piren.	2.This Administrative Instruction is partially in accordance with European Commission Directive 2015/1480, date August 28, 2015, which amends certain annexes to Directive 2004/107/EC, on arsenic, cadmium, mercury, nickel, polycyclic aromatic hydrocarbons in air and benzone (a) piren.	2.Ovo Administrativno Uputstvo je delimično u skladu sa Direktivom Evropske komisije 2015/1480, od 28. avgusta 2015. godine, koja menja određene anekse Direktive 2004/107/EC, o arsenu, kadmijumu, živi, niklu, policikličnim aromatičnim ugljovodoncima i benzo (a) piren.

Neni 3 Përkuftizimet	Article 3 Definitions	Član 3 Definicije
1. Shprehjet e përdorura në këtë Udhëzim Administrativ kanë këto kupime: 1.1. Vlera e synuar – përqëndrimi i caktuar në ajër me qëllim të shmangies, parandalimit ose zvogëlimit të efekteve të dëmshme për mjedisin dhe shëndetin e njeriut të arritet për periudhë të caktuar; 1.2. Depozitimi i plotë ose i pjeseshëm - masa e plote të ndotësve e cila është transferuar nga atmosfera në tokë, vëgjeticion, ujë, objekte, brenda një zone në kohë të caktuar; 1.3. Pragu i lartë i vlerësimit – niveli i specifikuar në Shojcën 2 të këtij Udhëzimi Administrativ, brenda të cilit nivel mund të përdoret kombinimi i matjeve të caktuara dhe teknikave të modelimit dhe masave treguese për të vlerësuar cilësinë e ajrit; 1.4. Pragu i ulët i vlerësimit - niveli i specifikuar në Shojcën 2 të këtij Udhëzimi Administrativ brenda të cilit	1. Terms used in this Administrative Instruction shall have the following meanings: 1.1. Target value – certain concentration in air in order to avoid, prevent or reduce harmful effects on human health and the environment to reach within specified period; 1.2. Full or partial deposition- full extent of pollutants which is transferred from the atmosphere to the soil, vegetation, water, buildings, within an area in a certain time; 1.3. High assessment threshold – is the level specified in Annex 2 of this Administrative Instruction, within which can be used the combination of certain measurements and modeling techniques and indicative measures to assess air quality; 1.4. Low assessment threshold – is the level specified in Annex 2 of this Administrative Instruction within which	1. Izrazi korišćeni u ovom Administrativnom Uputstvu su sledećeg značenja: 1.1. Ciljna vrednost – utvrđena koncentraciju u vazduhu s ciljem izbegavanja, sprečavanja ili smanjenja štetnih efekata po životnu sredinu i ljudsko zdravlje da se postigne za utvrđen period; 1.2. Puna ili delimična depozicija –puna masu zagađivača koja je preneti iz atmosfere na zemljište, vegetaciju, vodu, objekte, unutar jednog područja u određeno vreme; 1.3. Gornji prag procene – je nivo naveden u Dodatku 2 ovog Administrativnog Uputstva, unutar kojeg nivoa se može koristiti kombinacija utvrđenih merenja i tehnika modeliranja i pokaznih mera za procenu kvaliteta vazduha; 1.4. Donji prag procene - je nivo naveden u Dodatku 2 ovog Administrativnog Uputstva, unutar kojeg

nivel mund të përdoren teknikat e modelimit ose vetëm teknikat e vlerësimit objektiv për të vlerësuar cilësinë e ajrit;	level may be used only modeling techniques or objective assessment techniques to assess air quality;	nivua se mogu koristiti tehnike modeliranja ili samo tehnika objektivne procene da bi se procenio kvaliteta vazduha;
1.5. Matjet fikse - matjet të bëra në vendet fikse që mund të jenë kontinuale ose të rasisit për përcaktimin e niveleve të ndotjes në pajtim me objektivat për cilësinë e të dhënave;	1.5. Fixed measurements - measurements made at fixed locations that may be continuous or random to determine pollution levels in accordance with data quality objectives;	1.5. Fiksna merenja – merenja izvršena na fiksnim lokacijama koja mogu biti kontinuirana ili nasumična da bi se odredili nivoi zagađenja u skladu sa ciljevima kvaliteta podataka;
1.6. Arseni, kadmiumi, nikeli dhe benzo (a) pyreni - pëmbajtja e plotë e këtyre elementeve dhe komponimet në fraksionin PM₁₀;	1.6. Arsenic, cadmium, nickel and benzo(a)pyrene – is the full content of these elements and compounds in the PM₁₀ fraction;	1.6. Arsen, kadmijum, nikel i benzo (a) piren – je puni sadržaj ovih elemenata i jedinjenja u frakciji PM₁₀;
1.7. PM₁₀ – grimca e cila kalon nëpër një selektor siç është përkufizuar në metodën referente për marrjen e mostrave dhe matjen e PM₁₀, EN 12341, me 50% të efikasitetit të ndërprerjes në 10µm diametër aerodinamik;	1.7. PM₁₀ – means the particle which passes through a selector as defined in the reference method for sampling and measuring PM₁₀, EN 12341, with 50% cutoff efficiency at 10µm aerodynamic diameter;	1.7. PM₁₀ - označava česticu koja prolazi kroz selektor kako je definisano u referentnoj metodi za uzorkovanje i merenje PM₁₀, EN 12341, sa 50% granične efikasnosti pri aerodinamičkom prečniku 10mm;
1.8. Hidrokarburet aromatike policiklike - komponimet organike, që pëmbajnë të paktën dy unaza aromatike të bashkuara, të përbëra nga karboni dhe hidrogjeni;	1.8. Polycyclic aromatic hydrocarbons – are organic compounds that contain at least two aromatic rings assembled, composed of carbon and hydrogen;	1.8. Policiklični aromatični ugljovodonici - su organska jedinjenja, koji sadrže najmanje dva spojena aromatična prstena, sačinjena od ugljenika i vodonika;
1.9. Gazi i plotë i merkurit – avullin e merkurit elementar (HgO) dhe merkurit reaktiv të gaztë, psh. llojet e merkurit që	1.9. Mercury full gas – is admiuml mercury vapor (HgO) and reactive gaseous mercury, for example. Types of	1.9. Ukupni gas žive – je para elementarne žive (HgO) i reaktivne gasovite žive, na pr. vrste žive rastvorljive

trëten në ujë me presion të avullit mjaft të lartë për të ekzistuar në fazën e gaztë; 1.10. TMM - Teknikat më të mira të mundshme; 1.11. Ministria - Ministria përgjegjëse për Mjedis; 1.12. AMMK- Agjencioni për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës. 2. Termat dhe shprehjet e përdorura në këtë Udhëzim Administrativ kanë kuptimin e njëjtë ashtu siç janë përcaktuar në Ligjin për Mbrojtjen e Ajrit nga Ndojta.	mercury dissolved in water with high vapor pressure to exist in the gaseous phase; 1.10. BAT – the best available techniques; 1.11. Ministry - Ministry responsible for the Environment; 1.12. KEPA- Kosovo Agency for Environmental Protection. 2.The terms and expressions used in this Administrative Instruction have the same meaning as defined in the Law on Air Pollution Protection.	u vodi sa dovoljnim visokim naponom pare da može postojati u gasovitom stanju; 1.10. NMT - najbolje moguće tehnike; 1.11. Ministarstvo - Ministarstvo nadležno za životnu sredinu;. 1.12. KAZS- Kosovska agencija za zaštitu životne sredine. 2. Termin i izrazi koji se koriste u ovom Administrativnom uputstvu imaju isto značenje kao što je definisano u Zakonu o Zaštiti od Zagađenja Vazduha.
Neni 4 Vlerat e synuara 1. Ministria ndëmerit të gjitha masat e nevojshme që të siguroj se përqendrimet e arsenit, kadmiumit, nikelit dhe benzo(a)pirenit, të përdorura si indikator për rrezik kancerogjen nga hidrokarburet aromatike policiklike në ajër, në përputhje me nenin 5 të këtij Udhëzimi Administrativ te mos tejkalojnë vlerat e synuara të përcaktuara në	Article 4 Target values 1. Ministry takes all measures necessary to ensure that concentrations of arsenic, cadmium, nickel and benzo(a)pyrene used as indicators for the carcinogenic risk of polycyclic aromatic hydrocarbons in air, in accordance with article 5 of this Administrative Instruction do not exceeding the target values set out in Annex 1 to this	Član 4 Ciljane vrednosti 1. Ministarstvo preduzima sve potrebne mere da obezbedi da koncentracije arsena, kadmijuma, nikla i benzo (a) pirena, korišćenih kao indikatora za kancerogeni rizik od policikličnih aromatičnih ugljovodonika u vazduhu, kao u skladu sa članom 5 ovog Administrativnog Uputstva ne prelazeći cilijane vrednosti određenih u

Shtojcën 1 të këtij Udhëzimi Administrativ.	Administrative Instruction.	Dodatku 1 ovog Administrativnog Uputstva.
2. Ministria harton listën e zonave dhe aglomerateve në të cilat nivelet e arsenit, kadmiumit, nikelit dhe benzo (a) pirenit janë nën vlerat e synuara dhe mban të dhënat për nivelet e këtyre ndotësve në këto zona dhe aglomerate të cilat janë nën vlerat e synuara dhe merr masa preventive për të ruajtur cilësinë e ajrit në përputhje me zhvillimin e qëndrueshëm.	2. Ministry complies a list of zones and agglomeration in which the levels of arsenic, cadmium, nickel and benzo(a)pyrene are below target values and keeps the data of evels of these pollutants in these zones and agglomeration under target values and strives to maintain air quality in line with sustainable development.	2. Ministarstvo izrađuje listu područja i aglomerata u kojima nivoi arsena, kadmijuma, nikla i benzo (a) pirena su ispod ciljanih vrednosti i održava nivo ovih zagađivača u ovim područjima i aglomeracijama ispod ciljanih vrednosti i zalaže se na očuvanju kvaliteta vazduha u skladu sa održivim razvojem.
3. Ministria harton listën e zonave dhe aglomerateve ku tejkaloheh vlerat e synuara të arsenit, kadmiumit, nikelit dhe benzo (a) pirenit të përcaktuara në Shtojcën 1, të këtij Udhëzimi I Administrativ dhe përcakton fushat e tejkalimit dhe burimet që i kontribuojnë atyre.	3. Ministry draws up a list of zones and agglomeration which exceeded the target values of arsenic, cadmium, nickel and benzo(a)pyrene set out in Annex 1 of this Administrative Instruction and specifies areas of excess and sources that contribute to them.	3. Ministarstvo sastavlja listu područja i aglomerata gde se prekoračuju cilijane vrednosti utvrđenih u Dodatku 1 ovog Administrativnog Uputstva i određuje oblasti prekoračenja i izvore koji njima doprinose.
4. Në zonat e përmendura, sipas paragrafit 3 të këtij neni Ministria demonstiron aplikimin e të gjitha masave të nevojshme duke mos përfshirë shpenzime të tepërta, të drejtuara në mënyrë të veçantë në burimet e emisionit mbizotërues, në mënyrë që të arrihen vlerat e synuara. Në rastin e instalimeve industriale, kjo nënkupton aplikimin e TMM.	4. In the above mentioned areas, in accordance with paragraph 3 of this article the Ministry demonstrates the application of all necessary measures without including excessive costs, directed in particular at the predominant emission sources, in order to reach target values . In case of industrial installations this means the application of BAT.	4. U pomenutim područjima, u skladu sa stavom 3 ovog člana Ministarstvo demonstrira primenu svih potrebnih mera ne uključujući velike troškove, usmerenih na poseban način na dominantne izvore emisija, kako bi se postigle cilijane vrednost. U slučaju industrijskih instalacija ovo podrazumeva primenu NMT.

Neni 5 Vlerësimi i përqëndrimeve në ajër dhe normat e depozitimit	Article 5 Assessment of concentrations in air and deposition rates	Član 5 Procena koncetracija u vazduh i norme depozicije
1. Cilësia e ajrit për arsenin, kadmiumin, nikelin dhe bezo(a) pirenin duhet të vlerësohet në të gjithë territorin e Republikës së Kosovës. 2. Në përputhje me kriteret e përcaktuara në paragrafin 7 të këtij neni matjet janë të detyrueshme në këto zona: 2.1. Zonat dhe aglomeratet në të cilat nivelet janë në mes pragu të lartë dhe të ulët të vlerësimit; 2.2. Zonat dhe aglomeratet tjera ku nivelet tejkalojnë pragu e lartë të vlerësimit. 3. Matjet e parashikuara mund të plotësohen me teknikat e modelimit për të siguruar një nivel të përshtatshëm të informimit mbi cilësinë e ajrit. 4. Një kombinim i matjeve duke përfshirë matjet indikative të përmendura në Shtojcën 4 pjesa I, të këtij Udhëzimi Administrativ dhe teknikat e modelimit duhet të shfrytëzohen për të vlerësuar cilësinë e ajrit	1. Air Quality for arsenic, cadmium, nickel and benzo(a)pyrene should be evaluated in all territory of the Republic of Kosovo. 2. In accordance with the criteria set out in paragraph 7 of this article, measurements are required in the following areas: 2.1. Zones and agglomerations in which levels are between high and low assessment threshold; 2.2. Zones and other agglomerations where levels exceed the high assessment threshold. 3. Expected measurements may be supplemented by modeling techniques to provide an adequate level of information on air quality. 4. A combination of measurements including indicative measurements mentioned in Annex 4, Part I, of this Administrative Instruction and modeling techniques should be used to assess ambient	1. Kvalitet vazduha za arsen, kadmijum, nikal i bezo (a) piren treba se proceniti na celoj teritoriji Republike Kosova. 2. U skladu sa kriterijumima određenih u stavu 7 ovog člana merenja su obavezna u ovim područjima: 2.1. Područja i aglomeracija u kojima su nivoi između visokog i niskog praga procene; 2.2. Područja i aglomeracije gde nivoi prekorajuju visok prag procene. 3. Predviđena merenja mogu se ispuniti sa tehnikama modeliranja da bi se obezbedio pogodan nivo informacije o kvalitetu vazduha. 4. Kombinacija merenja uključujući indikativna sredstva pomenuta u Dodatku 4, deo I ovog Administrativnog Uputstva i tehnike modeliranja mora se koristiti za procenu kvaliteta okolnog vazduha u

mjedisor në zona dhe aglomerate ku nivelet gjatë një periudhe reprezentative janë në mes të pragut të lartë dhe të ulët të vlerësimit, që do të përcaktohen në pajtueshmëri me Shtojcën 2, pjesa II të këtij Udhëzimi Administrativ, duhet të përdoren teknikat e modelimit ose teknikat e vlerësimit objektiv për vlerësimin e niveleve. 6. Ndotësit duhet të maten, majet duhet të merren në vende fikse, në mënyrë të vazhdueshme ose nga mostrat e rasit. Numri i matjeve duhet të jetë i mjaftueshëm për të mundësuar përcaktimin e niveleve. 7. Pragjet e larta dhe të ulëta të vlerësimit për arsen, kadmium, nikel dhe benzo (a) piren në ajër janë të përcaktuara në pjesën I të Shtojcës 2 të këtij Udhëzimi Administrativ. Klasifikimi i secilës zonë ose aglomerat për qëllime të këtij neni duhet të rishikohet të paktën çdo pesë (5) vjet, në përputhje me procedurat e përcaktuara në pjesën II të Shtojcës 2 të këtij Udhëzimi Administrativ. Në rast të ndryshimit të	air quality in areas and agglomerates where levels during a representative period are between the high and low assessment threshold, which will be determined in accordance with Annex 2, Part II of this Administrative Instruction. 5. In zones and agglomerations where the values are below the lower assessment threshold, that will be determined in accordance with Annex 2, Part II of this Administrative Instruction should be used modeling techniques or objective evaluation techniques to assess the levels. 6. Pollutants should be measured, the measurements must be taken at fixed locations continuously or by random sampling. The number of measurements must be sufficient to enable the determination of levels. 7. Higher and lower assessment thresholds for arsenic, cadmium, nickel and benzo(a)pyrene in the air are defined in Part I of Annex 2 of this Administrative Instruction. The classification of each zone or agglomeration for the purposes of this article shall be reviewed at least every five (5) years, in accordance with the procedures set forth in Part II, Annex 2 of this Administrative Instruction. In the event of	područja i aglomeracije gde su nivoi tokom reprezentativnog perioda između visokog i niskog praga procene, koje će se proceniti u skladu sa Dodatkom 2, deo II ovog Administrativnog Uputstva. 5. U područjima i aglomeracijama gde su vrednosti ispod niskog praga procene koji će se odrediti u skladu sa Dodatkom 2, deo II ovog Administrativnog Uputstva, mora se koristiti tehnike modeliranja ili tehnike objektivne procene za procenu nivoa. 6. Zagađivači se trebaju meriti, merenja se trebaju uzimati u fiksnim mestima, na kontinuiran način ili od slučajnih uzoraka. Broj merenja treba biti dovoljan da bi omogućio određivanje nivoa. 7. Visoki i niski pragovi procene za arsen, kadmijum, nikel i benzo (a) piren u vazduhu određeni su u delu I Dodatak 2 ovog Administrativnog Uputstva. Klasifikacija svakog područja ili aglomeracija za ciljeve ovog člana trebaju se razmotriti najmanje svake pete (5) godine, u skladu sa procedurama određenim u delu II Dodataka 2 ovog Administrativnog Uputstva. U slučaju značajne izmene relevantnih aktivnosti za
--	--	---

konsiderueshëm në aktivitetet relevante për përgendrimet e arsenit, kadmiumit, nikelit dhe benzo (a) piren, në ajër, klasifikimi duhet të rishikohet më herët.	significant change in relevant activities to concentrations of arsenic, cadmium, nickel and benzo(a)pyrene in the air, the classification should be reviewed earlier.	koncetracije arsena, kadmijuma, nikla i benzo (a) pirena, u vazduhu, klasifikacija se treba razmotriti ranije.
Neni 6 Kriteret për përcaktimin e vendndodhjes së pikave të mostrimit	Article 6 Criteria for determining the location of sampling points	Član 6 Kriterijumi za određivanje lokacije uzorkovanja
1. Kriteret për përcaktimin e vendndodhjes së pikave të mostrimit për matjet e arsenit, kadmiumit, nikel dhe benzo (a) piren në ajër, në mënyrë që të vlerësojë përputhshmërinë me vlerat e synuara do të jenë ato të listuara në pjesën I dhe II të Shtojcës 3 të këtij Udhëzimi Administrativ. Numri minimal i pikave të marrjes së mostrave për matje fiksë të përgendrimeve të secilit ndotës është i përcaktuar në pjesën IV të Shtojcës 3 të këtij Udhëzimi Administrativ dhe duhet të instalohen në secilën zonë ose aglomerat brenda të cilave matja kërkohet nëse matja fiksë është burimi i vetëm i të dhënave mbi përgendrimet brenda saj.	1. The criteria for determining the location of sampling points for the measurement of arsenic, cadmium, nickel and benzo(a)pyrene in the air, in order to assess compliance with target values shall be those listed in Sections I and II of Annex 3 of this Administrative Instruction. The minimum number of sampling points for fixed measurements of concentrations of each pollutant is defined in Part IV of Annex 3 of the Administrative Instruction and shall be installed in each zone or agglomeration within which measurement is required if fixed measurement is the sole source of data on concentrations within it.	1. Kriterijumi za određivanje lokacije uzorkovanja za merenja arsena, kadmijuma, nikla i benzo (a) pirena u vazduhu, da bi se uradila procena u skladu sa ciljnim vrednostima biće one iz spiska sekcije I i II Aneksa 3 ovog Administrativnog Uputstva. Minimalan broj mesta uzorkovanja za fiksna merenja koncetracija svakog zagađivača određen je u delu IV Dodatka 3 ovog Administrativnog Uputstva i treba se instalirati u svakom području ili aglomeraciji unutar kojih se merenje zahteva ako je fiksno merenje jedini izvor podataka o koncetracijama unutar njega.
2. Për të vlerësuar kontributin e benzo (a) pirenit në ajër, Ministria duhet të monitorojë hidrokarburet tjera të rëndësishme policiklike aromatike në një numër të kufizuar të vendeve të matjes. Këto	2.To assess the contribution of benzo(a)pyrene in the air, the Ministry shall monitor other relevant polycyclic aromatic hydrocarbons in a limited number of measurement points. These compounds shall	2. Da bi se procenio doprinos benzo (a) pirena u vazduhu, Ministarstvo treba da prati druge značajne policiklične aromatične ugljovodonike u jednom broju ograničenih mesta uzorkovanja. Ove komponente trebaju

komponente duhet të përfshijnë së paku benzo (a) anthracenin, benzo (b) fluorantheni, benzo (j) fluorantheni, benzo (k) fluorantheni, indeno (1,2,3-cd) pirenin dhe dibenz (a, h) anthreni. Vendet e monitorimit për këto hidrokarbure aromatike policiklike, duhet të vendosen bashkë me vendet e marrjes së mostrave për benzo (a) pirenit dhe duhet të zgjidhen në mënyrë të aillë që variacioni gjeografik dhe trendet afatgjatë mund të identifikohen. Duhet të zbatohen pjesët I,II dhe III të Shitjes 3 të këtij Udhëzimi Administrativ.	at least include benzo(a)anthracenin, benzo(b)fluoranthene,benzo(j)fluoranthene, benzo(k)fluoranthene, indeno (1,2,3-cd) pyrene and dybenz (a, h) anthrene. Monitoring sites for these polycyclic aromatic hydrocarbons shall be placed with sampling sites for benzo(a)pyrene and shall be resolved in a way that geographical variation and long-term trends can be identified. Parts I, II and III of Annex 3 of this Administrative Instruction shall be implemented.	da ubuhvate najmanje benzo (a) antracen, benzo (b) fluoranten, benzo (j) fluoranten, benzo (k) fluoranten, indeno (1,2,3-cd) piren i dibenz (a, h) antren. Mesta praćenja za ove policiklične aromatične ugljovodonike trebaju se postaviti zajedno sa mestima uzorkovanja za benzo (a) piren i trebaju se izabrati na takav način da se geografska varijacija i dugoročni trendovi mogu identifikovati. Trebaju se sprovesti delovi I,II i III Dodatka 3 ovog Administrativnog Uputstva.
3. Pavarësisht nga nivelet e përgendritimit, një pikë monitoruese e llojit prapavijë), për matje indikative në ajër, të arsenit, kadmiumit, nikelit merkurit total të gazit, benzo (a) piren dhe hidrokarburet aromatike policiklike tjera, si dhe depozitimit total të kadmiumit, arsenit, merkurit, nikelit benzo (a) piren dhe hidrokarburet tjera aromatike policiklike të këtij neni, duhet të jetë e instaluar çdo 100 000 km².	3.Despite the concentration levels, a monitoring point of background type, for indicative measurement in air of arsenic, kadmium, nickel, total gaseous mercury, benzo(a)pyrene and other polycyclic aromatic hydrocarbons and total deposition of cadmium, arsenic, mercury, nickel, benzo(a)pyrene and another polycyclic aromatic hydrocarbons shall be installed every 100 000 km².	3. Nezavisno od nivoa koncentracije, jedna monitoring tačka iz pozadinske vrste (background), za indikativna merenja u vazduhu, arsena, kadmijuma, nikla, ukupne gasovite žive, benzo (a) pirena i policikličnih aromatičnih ugljovodonika, kao i totalno deponovanje kadmijuma, arsena, žive, nikla benzo (a) pirena i drugih policikličnih aromatičnih ugljovodonika treba da bude instalirana svakih 100 000 km².
Së paku një pikë monitoruese duhet të instalohet, megjithatë shtetet fqinje munden me marrëveshje, dhe në përputhje me udhëzuesit e Komisionit Evropian të vendosin një (1) ose disa stacione matëse të përbashkëta, duke mbuluar zonat fqinje në Shtetet Anëtare fqinje, për tu arritur zgjidhja e nevojshme hapësinore. Gjithashtu	At least one monitoring point shall be installed, however the neighboring countries may agree to establish one or several common measuring stations, and in accordance with the guidelines of the European Commission, to establish one (1) or several common measuring stations, covering neighboring zones in neighbor	Najmanje jedna tačka praćenja se treba instalirati, iako susedne zemlje mogu sporazumno i u skladu sa uputstvima Evropske komisije da postave jedan(1) ili više zajedničkih mernih stanica, pokrivajući susedna područja u zemljama članica da bi se postiglo potrebno prostorno rešenje.

rekomandohet edhe matja e grimcave dhe mercurit të gaztë dyvalent.	Member States, to achieve the necessary spatial resolution. Measurement of particulate and gaseous bivalent mercury is also recommended.	Takođe se preporučuje i merenje čestica dvovalentne gasovite žive.
4. Monitorimi duhet të koordinohet me Monitorimin Evropian dhe Vlerësimin e Ndotësve (EMEP), strategjinë e monitorimit dhe programin e matjes kur është e mundëshme. Pikat mostruese për këta ndotës duhet të zgjidhen në një mënyrë të tillë që variacioni gjeografik dhe trendet afatgjata mund të identifikohen. Duhet të zbatohen pjesët I, II dhe III të Shtojcës 3 të këtij Udhëzimi Administrativ.	4. Monitoring should be coordinated with the European Monitoring and Evaluation of Pollutants (EMEP) monitoring strategy and measurement program where appropriate. Sampling points for these pollutants should be selected in such a way that geographical variation and long-term trends can be identified. Parts I, II and III of Annex 3 of this Administrative Instruction shall be implemented.	4. Praćenje se treba koordinirati sa Evopskim praćenjem i procenom zagađivača (EMEP), strategijom praćenja i programom merenja kada je moguće. Tačke uzorkovanja za ove zagađivače trebaju se izabrati na takav način da se geografska varijacija i dugoročni trendovi mogu identifikovati. Trebaju se primeniti delovi I, II i III Dodatka 3 ovog Administrativnog Uputstva.
5. Shfrytëzimi i bio indikatorëve duhet të merret parasysh aty ku do të vlerësohen modellet rajonale në ekosistem.	5. The use of bio indicators should be considered where regional models will be evaluated in the ecosystem.	5. Korišćenje bio indikatora mora se uzeti u obzir tamo gde će se ocenjivati regionalni modeli u ekosistemu.
6. Për zonat dhe aglomeratet brenda të cilave informata nga pikat për marrjen e mostrave të matjes fikse është e plotësuar me informata nga burime tjera, siç janë inventari i emisioneve, metodat e matjeve indikative dhe modelimi i cilësisë së ajrit, numri i pikave për marrjen e mostrave që do të instalohen dhe rezolucioni hapësiror i teknikave të tjera, do të jenë të mjaftueshme për përgjithshmen e ndotësve që do të përzgjidhen në përputhje me pjesën I të Shtojcës 3 dhe pjesën I të Shtojcës 4 të këtij	6. For zones and agglomerations within which information from sampling points for fixed measurement is supplemented by information from other sources, such as the emissions inventory, indicative measurement methods and air quality modeling, the number of sampling points to be installed and the spatial resolution of other techniques will be sufficient for the concentration of pollutants that will be selected in accordance with Section I of Annex 3 and Annex 4 of Part I of this	6. Za područja i aglomeracije unutar kojih informacija iz tačaka fiksnih uzorkovanja je ispunjen informacijama iz drugih izvora, kao što su inventar emisija, metode indikativnih merenja i modeliranje kvaliteta vazduha, broj tačaka za uzorkovanje koji će se instalirati i prostorna rezolucija drugih tehnika, biće dovoljno za koncentraciju zagađivača koji će se izabrati u skladu sa delom I Dodatka 3 i delom I Dodatka 4 ovog Administrativnog Uputstva.

Udhëzimi Administrativ.	Administrative Instruction.	
7. Objektivat e cilësisë së të dhënave janë të përcaktuara në pjesën I të Shtojcës 4 Aty ku modelet e cilësisë së ajrit janë përdorur për vlerësim, duhet të zbatohet pjesa II e Shtojcës 4 të këtij Udhëzimi Administrativ. 8. Metodot referente për marrjen e mostrave dhe analizen e arsenit, kadmiumit, mërkurit, nikelit dhe hidrokarbureve aromatike policiklike në ajër janë të paraqitura në pjesën I, II dhe III të Shtojcës 5 të këtij Udhëzimi Administrativ.	7. Data quality objectives are defined in Part I of Annex 4. Where air quality models are used for assessment; Part II of Annex 4 of this Administrative Instruction. Shall be applied. 8. Reference methods for sampling and analysis of arsenic, cadmium, mercury, nickel and polycyclic aromatic hydrocarbons in air are presented in Part I, II and III of Annex 5 of this Administrative Instruction.	7. Ciljevi kualiteta podataka određeni su u delu I Dodatka 4. Tamo gde su modeli kvaliteta vazduha korišćeni za procenu, treba se sprovesti deo II Dodatka 4 ovog Administrativnog Uputstva. 8. Referentne metode za uzorkovanje i analizu arsena, kadmijuma, žive, nikla i policikličnih aromatičnih ugljovodonika u vazduhu predstavljene su u delu I, II i III Dodatka 5 ovog Administrativnog Uputstva.
9. Çdo ndryshim i nevojshëm për ti përshatur dispozitat e këtij neni dhe të pjesës II të Shtojcës 2 dhe të Shtojcave 3I deri 5 të këtij Udhëzimi Administrativ, të progresit shkencor dhe teknik duhet të miratohen në pajtim me procedurën e referuar nga Udhëzuesit e Komisionit Evropian, por nuk mund të rezultojë në ndonjë ndryshim të drejtpërdrejtë ose të tërthortë me vlerat e synuara.	9. Any change necessary to adapt the provisions of this article and of Part II of Annex 2 and Annexes 3 - 5 of this Administrative Instruction on the scientific and technical progress shall be adopted in accordance with the procedure referred to by the European Commission guidelines, but may not result in any change directly or indirectly with the target values.	9. Svaka promena potrebna radi prilagođavanja odredbi ovog člana i dela II Dodatka 2 i Dodatka 3 do 5 ovog Administrativnog Uputstva, naučnog i tehničkog napretka treba se usvojiti u skladu sa procedurom referisanom od uputnika Evropske Komisije, ali ne može rezultirati na neku direktnu ili indirektnu promenu sa ciljnim vrednostima.
Neni 7 Transmetimi i informatave dhe raportimi 1. Për zonat dhe aglomeratat ku njëra nga	Article 7 Transmission of information and reporting 1. For zones and agglomerations where one	Član 7 Prenos informacija i izveštavanje 1. Za područja i aglomeracije gde jedna od

vlerat e synuara të përcaktuara në Shtojcën I të këtij Udhëzimi Administrativ është tejkaluar, Ministria duhet të përcjellë informatat për: 1.1. Listën e zonave dhe aglomerateve; 1.2. Zonat e tejkalimit; 1.3. Vlerat e përqendrimeve të vlerësuar; 1.4. Arsyet për tejkalim, dhe në veçanti ndonjë burim që kontribuon në atë; 1.5. Popullatën e ekspozuar një tejkalimi të tillë. 2. AMMK raporton për të gjitha të dhënat e, krijimin e shkëmbimit reciprok të informatave dhe të dhënave nga rjetet dhe stacionet individuale duke matur ndotjen e ajrit mjedisor. Informatat transmetohet për çdo vit kalendarik, jo më vonë se 30 mars të vitit vijues. 3. Përveç kërkesave të parashtruara në paragrafin 1 të këtij neni, AMMK gjithashtu duhet të raportojë masat e marra në përputhje me nenin 4 të këtij Udhëzimi	of the target values set out in Annex I of this Administrative Instruction is exceeded, the Ministry shall convey the information to: 1.1. List of zones and agglomeration; 1.2. Excess areas; 1.3. Concentrations estimated values; 1.4. Reasons for the excess, and in particular any source that contributes to it; 1.5. Population exposed to such an excess. 2. KEPA reports for all data establishing mutual exchange of information and data from networks and individual stations measuring ambient air pollution. Information is transmitted in each calendar year, no later than 30 September of the following year. 3. In addition to the requirements set forth in paragraph 1 of this Article, the KEPA shall also report the measures taken in accordance with Article 4 of this Administrative	ciljnih vrednosti navedenih u Dodatku I ovog Administrativnog Uputstva je prekoračena, Ministarstvo treba da prati informacije za: 1.1. Listu područja i aglomeracija; 1.2. Područja prekoračenja; 1.3. vrednosti procenjenih koncentracija; 1.4. Razloge prekoračenja i posebno nekog izvora koji tome doprinosi, 1.5. Stanovništvo izloženo takvom prekoračenju. 2. KAZS izveštava o svim podacima, uspostavljanja recipročne razmene informacija i podataka iz mreža i pojedinačnih stanica merući zagađenje okolnog vazduha. Informacije se prenose za svaku kalendarsku godinu, najkasnije do 30 septembra naredne godine. 3. Osim zahteva podnetih u stavu 1 ovog člana, KAZS takođe treba da izveštava o merama preduzetim u skladu sa članom 4 ovog Administrativnog Uputstva.
---	---	--

Administrativ. 4. Ministria duhet të sigurojë që informatat të përcaktuara në paragrafin 1 të këtij neni janë në dispozicion të publikut nëpërmjet mjeteve të përshtatshme si, shtyp, internet si dhe media të tjera lehtësisht të arrishme. 5. Ministria miraton marrëveshje për përcjelljen e informatave të dhëna sipas paragrafi 1 i këtij neni.	Instruction. 4. The Ministry shall ensure that the information specified in paragraph 1 of this Article are available to the public through appropriate means, such as press, Internet and other media easily accessible. 5. The Ministry approves agreement to transmit the information provided under paragraph 1 of this Article.	4. Ministarstvo treba da obezbedi da su informacije određenih u stavu 1 ovog člana na raspolaganju javnosti putem pogodnih sredstava kao, štampa, internet kao duge lako dostupne medije. 5. Ministarstvo usvaja sporazume za praćenje datih informacija prema stavu 1 ovog člana.
Neni 8 Informimi i publikut 1. Ministria duhet të sigurojë që informata për përgendrimet e arsenit, kadmiumit, nikelit, merkurit benzo (a) piren dhe hidrokarburet aromatike policiklike në ajrin mjedisor, referuar në nenin 6 paragrafi 2, i këtij Udhëzimi Administrativ, si dhe për normat e depozitimit të arsenit, kadmiumit, merkurit, nikelit dhe benzo (a) piren dhe hidrokarburet aromatike policiklike referuar në nenin 6 paragrafi 2, i këtij Udhëzimi Administrativ të jetë e qartë e kuptueshme dhe e arrishme, në dispozicion të publikut dhe të organizatave relevante mjedisore, organizatat e konsumatorëve, organizatat që përfaqësojnë interesat e grupeve të ndjeshme të popullatës si dhe organet e tjera relevante për mbrojtjen e shëndetit.	Article 8 Public information 1. The Ministry shall ensure that information on concentrations of arsenic, cadmium, nickel, mercury benzo(a)pyrene and polycyclic aromatic hydrocarbons in ambient air referred to in Article 6, paragraph 2 of this Administrative Instruction, and deposit rates of arsenic, cadmium, mercury, nickel and benzo(a)pyrene and polycyclic aromatic hydrocarbons referred to in Article 6, paragraph 2 of this Administrative Instruction shall be clear and understandable, accessible, available to the public and relevant environmental organizations, consumer organizations, organizations representing the interests of sensitive population groups and other	Član 8 Informisanje javnosti 1. Ministarstvo treba da obezbedi da informacije o koncentracijama arsena, kadmijuma, nikla, žive, benzo (a) pirena i policikličnih aromatičnih ugljovodonika u okolnom vazduhu, referišući se na član 6 stav 2 ovog Administrativnog Uputstva, kao i o normama deponovanja arsena, kadmijuma, žive, nikla i benzo (a) pirena i policikličnih aromatičnih ugljovodonika referišući se na tačku 6 stav 2 ovog Administrativnog Uputstva, bude jasno, razumljivo i dostupno, na raspolaganje javnosti i relevantnih organizacija životne sredine, organizacijama potrošača, organizacijama koji zastupaju interese osetljivih grupa stanovništva kao i druge relevantne organe za zaštitu ljudskog

2. Informata duhet të tregojë çdo tejkalim vjetor të vlerave të synuara për arsen, kadmium, nikel dhe benzo (a) piren të përcaktuara në Shtojcën 1 të këtij Udhëzimi Administrativ. Informata përmban arsytet për tejkalimin e vlerave vjetore të synuara dhe zonën përkatëse. Gjithashtu do të sigurojë një vlerësim të shkurtër në lidhje me vlerat e synuara dhe informata të përshatshme për ndikimin në shëndet dhe mjedis. Informata mbi masat e ndërmarra në pajtim me nenin 4këtij Udhëzimi Administrativ do të vihen në dispozicion për organizatat e referuara në paragrafin 1 i këtij neni. 3. Informatat duhet të jenë në dispozicion nëpërmjet të internetit, shtypit dhe media të tjera lehtësisht të arritshme.	relevant bodies for the protection of health. 2. Information shall indicate any annual excess of target values for arsenic, cadmium, nickel and benzo(a)pyrene defined in Annex 1 of this Administrative Instruction. Information contains reasons for exceeding the annual target values and respective area. It will also provide a short assessment related to the target values and appropriate information on the impact on health and the environment. Information on measures taken in accordance with Article 4 of this Administrative Instruction will be available to the organizations referred to in paragraph 1 of this Article. 3. Information should be available via the Internet, the press and other media easily accessible.	zdravlja. 2. Informacija treba da pokaže svako godišnje prekoračenje ciljanih vrednosti za arsen, kadmijum, nikel i benzo (a) piren određenih u Dodatku 1 ovog Administrativnog Uputstva. Informacija sadrži razloge prekoračenja godišnjih ciljanih vrednosti i dotično područje. Takođe će obezbediti jednu kratku procenu u vezi sa ciljanim vrednostima i informacijama pogođene za uticaj na ljudsko zdravlje i životnu sredinu. Informacije o preduzetim merama u skladu sa članom 4 ovog Administrativnog Uputstva stavice se na raspolaganje za organizacije referisane u stavu 1 ovog člana. 3. Informacije trebaju biti na raspolaganje putem internet, štampe i drugih lako dostupnih medija.
Neni 9 Raportimi dhe rishikimi 1. Ministria raporton Komisionit Evropian per vitin kalendarik paraparak deri me 30 Shtator të vitit vijues për: 1.1. Rezultatet e hulumtimeve të fundit shkencore në lidhje me ndikimin në shëndetin e njeriut, duke i kushtuar	Article 9 Reporting and review 1. Ministry reports to the European Commission for the previous calendar year up to 30 September of the following year on: 1.1. The results of recent scientific research concerning the effects on human health, paying particular attention to	Član 9 Izveštavanje i revizija 1. Ministarstvo izveštava Evropsku Komisiju za prethodnu kalendarsku godinu do 30 Septembra naredne godine o: 1.1. Rezultate najnovijih naučnih istraživanja u vezi uticaja na ljudsko zdravlje, posebno obraćajući pažnju na

vëmendje të veçantë për grupet e ndjeshme të popullatës dhe mjedisit, të ekspozimit ndaj arsenit, kadmiumit, merkurit, nikelit dhe hidrokarburet aromatike policiklike në ajër; 1.2.Zhvillimet teknologjike duke përfshirë progresin e arritur në metodat e matjes ose vlerësimit të përqendrimit të këtyre ndotësve në ajrin mjedisor si dhe depozitimin e tyre.	vulnerable groups of population and environmental exposure to arsenic, cadmium, mercury, nickel and polycyclic aromatic hydrocarbons in the air; 1.2. Technological developments including the progress achieved in methods of concentration measurement or assessment of such pollutants in ambient air and their deposition.	ugrožene grupe stanovništva i životnu sredinu od izlaganja arsena, kadmijuma, žive, nikla i policiklične aromatične ugljovodonike u vazduhu; 1.2.Tehnološke razvoje uključujući napredak postignut u metodama merenja ili procene koncentracije ovih zagađivača u okolnom vazduhu kao i njihovo deponovanje.
2. Raportimi i referuar në paragrafin 1 të këtij neni do të ketë parasysh: 2.1. Trendet dhe parashikimet aktuale të cilësisë së ajrit, deri dhe pas vitit 2030; 2.2. Qëllimin për të bërë reduktime të mëtejshme të emisioneve ndotëse nga të gjitha burimet relevante, dhe kontributin e mundshëm për prezantimin e vlerave kufitare që synojnë reduktimin e rrezikut për shëndetin e njeriut, për ndotësit e listuar në Shtojcën 1, të këtij Udhëzimi Administrativ, duke marrë parasysh fizibilitetin teknik dhe kosto-efektivitetin që do të sigurojë mbrojtje të veçantë të shëndetit të njeriut;	2. The report referred to in paragraph 1 of this Article shall take into account: 2.1. Current trends and projections of air quality until 2030 and thereafter; 2.2. Intention to make further reductions of polluting emissions from all relevant sources, and potential contribution to the introduction of limit values aimed at reducing the risk to human health, for the pollutants listed in Annex 1 of this Administrative Instruction, taking into account the technical feasibility and cost-effectiveness that would provide special protection to human health;	2. Izveštaj referisan u stavu 1 ovog člana, imaće u vidu: 2.1. Trendove i trenutna predviđanja o kvalitetu vazduha, do i posle 2030 godine; 2.2. Svrhu da bi se uradile daljnije redukcije emisije zagađivača iz svih relevantnih izvora, i mogući doprinos za prezentiranje graničnih vrednosti koji u cilju smanjenja opasnosti po ljudsko zdravlje, za zagađivače koji su navedeni u listi Dodatka 1 ovog Administrativnog Uputstva, uzimajući u obzir tehnički fizibilitet i isplativost koji će obezbediti posebnu zaštitu ljudskog zdravlja;
2.3. Marrëdhëniet ndërmjet ndotësve dhe	2.3. Relations between pollutants and	2.3.Odnosi između zagađivača i

mundësitë për strategjitë e kombinuara për përmirësimin e cilësisë së ajrit të popullatës dhe objektivave të ndërlidhura; 2.4. Kërkesat aktuale dhe të ardhshme për informimin e publikut dhe për shkëmbimin e informatave ndërmjet Ministrisë dhe Komisionit Evropian; 2.5. Përvoja e fituara në zbatimin e këtij Udhëzimi Administrativ, dhe në veçanti kushtet nën të cilat matja është kryer siç parashtrohet në Shtojcën 3 të këtij Udhëzimi Administrativ; 2.6. Përfitimet sekondare ekonomike për shëndetin e njeriut dhe mjedisin në reduktimin e emisioneve të arsenit, kadmiumit, merkurit, nikelit dhe hidrokarburet aromatike policiklike deri në nivelin që këto mund të vlerësohen; 2.7. Përshatshmërinë e fraksionit të madhësisë së grimcave të përdonura për marrjen e mostrave në funksion të kërkesave të përgjithshme për matjen e grimcave; 2.8. Përshatshmërinë e benzo (a) pirenit si një shënues për aktivitetin total	opportunities for combined strategies in improving air quality for population and related objectives; 2.4. Current and future requirements for public information and for the exchange of information between the Ministry and the European Commission; 2.5.Experiences gained in the implementation of this administrative instruction, and in particular the conditions under which the measurement is carried out as set out in Appendix III of this Administrative Instruction; 2.6. Secondary economic benefits for human health and the environment in reducing emissions of arsenic, cadmium, mercury, nickel and polycyclic aromatic hydrocarbons to the extent that these can be assessed; 2.7. Adequacy of the particle size fraction used for sampling in view of general requirements for measuring particles; 2.8. Suitability of benzo(a)pyrene as a marker for the total carcinogenic activity	moгуćnosti за kombinovane strategije за poboljšavanje kvaliteta vazduha stanovništva i povezanih ciljeva; 2.4.Trenutni i budući zahtevi za informisanje javnosti i razmenu informacija između Ministarstva i Evropske Komisije; 2.5. Iskustva stečena u sprovođenju ovog Administrativnog Uputstva, i posebno uslova pod kojima je merenje sprovedeno kako je navedeno u Dodatku III ovog Administrativnog Uputstva; 2.6. Sekundarne ekonomske dobiti po ljudsko zdravlje i životnu srednu u smanjenju emisija arsena, kadmijuma, žive, nikla i policikličnih aromatičnih ugljovodonika do nivoa gde se one mogu procenti; 2.7.Prikladljivost frakcije veličine čestica korišćenih za uzorkovanje u pogledu opštih zahteva za merenje čestica; 2.8.Prikladljivost benzo (a) pirena kao markera za ukupnu kancerogenu
--	---	--

kanceroģien të hidrokarbureve aromatike policiklike, duke pasur parasysht format kryesisht të gazta të hidrokarbureve policiklike aromatike si fluorantzeni. Në kuadër të hulumtimeve shkencore dhe teknologjike Ministria do të shqyrtojë gjithashtu edhe efektin e arsenit, kadmiumit nikelit në shëndetin e njeriut me synimin për të kuantifikuar karcinogjentein e tyre gjenotoksik.	of polycyclic aromatic hydrocarbons, considering mainly gaseous forms of polycyclic aromatic hydrocarbons such as fluoranthene. In the context of scientific and technological research, the Ministry shall also examine the effect of arsenic, cadmium and nickel on human health with a view to quantifying their genotoxic carcinogenicity.	aktivnost policikličnih aromatičnih ugljovodonika, imajući u obzir uglavnom gasovite forme policikličnih aromatičnih ugljovodonika kao fluoranten. U okviru naučnih i tehničkih istraživanja Ministarstvo će razmotriti takođe i efekat arsena, kadmijuma, nikla na ljudsko zdravlje sa ciljem kvantifikacije genotoksične kancerogenosti.
3. Ministria shqyrton mundësinë e marrjes së masave në lidhje me merkurin, duke marrë parasysht fizibilitetin teknik, kosto-efektivitetin dhe mbrojtje të veçantë të shëndetit të njeriut, bazuar ne Strategjinë e merkurit të Komisionit Evropian.	3.The Ministry shall review taking action in relation to mercury, considering technical feasibility, cost-effectiveness and the special protection of human health., based on mercury strategy of the European Commission.	3.Ministarstvo razmatra mogućnost preduzimanja mera u vezi sa živom, imajući u obzir tehnički fizibilitet, isplativost i posebnu zaštitu ljudskog zdravlja, u skladu sa Strategijom žive Evropske Komisije,
4. Për të arritur nivelet e përqëndrimeve në ajër që do të zvogëlojnë ndikimet e dëmshme në shëndetin e njeriut dhe do të shpijë në një nivel të lartë mbrojtjen e mjedisit, duke marrë parasysht fizibilitetin teknik dhe kosto-efektivitetin e veprimit të mëtejshëm.	4. To achieve the levels of concentrations in air that will reduce harmful effects on human health and leads to a high level of environmental protection, taking into account technical feasibility and cost-effectiveness of further action.	4. Da bi se postigli nivoi koncentracije u vazduhu koji će smanjiti štetne uticaje na ljudsko zdravlje i voditi ka visokom nivou zaštite životne sredine, imajući u obzir tehnički fizibilitet i isplativost dalje aktivnosti.
Neni 10 Shtojcat Pjesë përbërëse e këtij Udhëzimi Administrativ janë:	Article10 Annexes Constituent parts of this Administrative Instruction are:	Član10 Aneksi Sastavni delovi ovog Administrativnog Uputstva su:

1.1. Shtojca 1 - Vlerat e synuara për arsen, kadmium, nikel dhe benzo (a) piren 1.2. Shtojca 2- Përcaktimi i kërkesave për vlerësimin e përgjendimeve të arsenit, kadmiumit, nikelit dhe benzo (a) pirenit në ajrin mjedisor brenda një zone ose aglomerati 1.3. Shtojca 3 – Lokacioni dhe numri minimal i pikave mostrese për matjet e përgjendimeve në ajrin mjedisor si dhe shkalla e depozitimit. 1.4. Shtojca 4 – Objektivat e cilësive së të dhënave dhe kërkesat për modellet e cilësive së ajrit. 1.5. Shtojca 5 - Metodat referente për vlerësimin e përgjendimeve në ajrin mjedisor dhe shkalla e depozitimit	1.1 Annex 1 - Target values for arsenic, cadmium, nickel and benzo(a)pyrene 1.2. Annex 2 - Determination of requirements for the assessment of concentrations of arsenic, cadmium, nickel and benzo (a) pyrene in the ambient air within an area or agglomerate 1.3. Annex 3 - Location and minimum number of sampling points for measuring concentrations in the ambient air as well as the rate of deposition. 1.4. Annex 4 – Data quality objectives and requirements for air quality models. 1.5. Annex 5 - Reference methods for the assessment of concentrations in environmental air and the rate of deposition	1.1 Aneks 1 – Cilijne vrednosti za arsen, kadmijum, niki i benzo(a)piren 1.2. Aneks 2 – Određivanje zahteva za ocenjivanje koncentracija arsena, kadmijuma, nikla i benzo (a) pirena u ambijentalnom vazduhu unutar područja ili aglomerata 1.3. Aneks 3 – Lokacija i minimalni broj tačaka uzorkovanja za merenje koncentracija u ambijentalnom vazduhu kao i stope taloženja. 1.4. Aneks 4 – Ciljevi kvaliteta podataka i zahtevi za modele kvaliteta vazduha. 1.5. Aneks 5 – Referentne metode za procenu koncentracija u vazduhu životne sredine i stope taloženja
--	---	---

Neni 11
Shfugizimi

Article 11
Abrogation

Član 11
Ukidanje

1. Me hyrjen në fuqi të këtij Udhëzimi Administrativ, shfugizohet Udhëzimi Administrativ (QRK) - Nr. 21/2013 për

1. With the entry into force of this Administrative Instruction, the Administrative Instruction (QRK) - No.

1. Stupanjem na snagu ovog Administrativnog Uputstva, Administrativno uputstvo (KRRK) - Br. 21/2013 o arsenu,

Arsenin, Kadmiumin, Merkurin, Nikelin dhe Hidrokarburet Aromatike Policiklike në Ajër. 2. Shfuqizimi i Udhëzimit Administrativ Qeveritar shfuqizohet nga ky Udhëzim Administrativ i nxjerrë nga Ministria në zbatim të nenit 7 paragrafi 4 të Ligjit Nr. 08/L-025 për Mbrojtjen e Ajrit nga Ndodhja (Gazeta Zyrtare Nr. 18/2022 dt. 13 Korrik 2022).	21/2013 on Arsenic, Cadmium, Mercury, Nickel and Polycyclic Aromatic Hydrocarbons in the Air. 2. Repeal of the Government Administrative Instruction is repealed by this Administrative Instruction issued by the Ministry pursuant to article 7 paragraph 4 of Law No. 08/L-025 on Air Pollution Protection (Official Gazette No. 18/2022 dt. July 13, 2022).	kadmijumu, živi, niklu i policikličnim aromatičnim ugljovodonicima u vazduhu. 2. Stavljanje van snage Vladoznog Administrativnog uputstva se stavlja van snage ovim Administrativnim Uputstvom koje je izdalo Ministarstvo u skladu sa članom 7. stav 4. Zakona Br. 08/L-025 o zaštiti od zagađenja vazduha (Službeni list Br. 18/2022 od 13. jula, 2022).
Neni 12 Hyryja në fuqi Ky Udhëzim Administrativ hyn në fuqi shtatë (7) ditë pas dities së publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosoves Liburn ALIU Ministri i Ministrisë së Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës Prishtinë, _____ 2024	Article 12 Entry into force This Administrative Instruction enters into force seven (7) days after publication in the Official Gazette of the Republic of Kosovo. Liburn ALIU Minister of the Ministry of Environment Spatial Planning and Infrastructure Prishtina, _____ 2024	Član 12 Stupanje na snagu Ovo Administrativno Uputstvo stupa na snagu sedam (7) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo. Liburn ALIU Ministar Ministarstva Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture Priština, _____ 2024

SHTOJCA I

VLERAT E SYNUARA PËR ARSEN, KADMIMUM, NIKEL DHE BENZO (A) PYREN

Ndotësi	Vlera e synuar (*)
Arsen	6 ng/m3
Kadmium	5 ng/m3
Nikel	20 ng/m3
Benzo(a)pireni	1 ng/m3
(*) Për përmbajtjen totale në grimcat P _{M10} mesatarisht gjatë vitit kalendarik.	

SHTOJCA II

PËRCAKTIMI I KËRKESAVE PËR VLERËSIMIN E PËRQENDRIMEVE TË ARSENIT, KADMIIUMIT, NIKELIT DHE BENZO (A) PIRENIT NË AJRIN MJEKDISOR BREND A NJË ZONË OSE AGLOMERATI

I. Pragjet e ulëta dhe të larta të vlerësimit

	Pragu i lartë i vlerësimit në përqindje të vlerës së synuar				Pragu i ulët i vlerësimit në përqindje të vlerës së synuar			
	Arsen	Kadmiium	Nikel	Benzo(a)piren	Arsen	Kadmiium	Nikel	Benzo(a)piren
	60 %	60 %	70 %	60 %	40 %	40 %	50 %	40 %
	(3.6 ng/m³)	(3 ng/m³)	(14 ng/m³)	(0.6 ng/m³)	(2.4 ng/m³)	(2.4 ng/m³)	(2.4 ng/m³)	(2.4 ng/m³)

II. Përcaktimi i tejkalimit për pragjet e epërme dhe të ulët të vlerësimit

Tejkalimi i pragut të epërme dhe të poshtëm të vlerësimit duhet të përcaktohet në bazë të përqendrimeve gjatë pesë viteve të mëparshme, ku të dhënat e mjaftueshme janë në dispozicion. Pragu i vlerësimit do të konsiderohet se është tejkaluar në qoftë se ka qenë i tejkaluar të paktën gjatë tri viteve kalendarike nga pesë vitet e mëparshme.

Kur janë në dispozicion të dhënat më pak se pesë vjet, MMPHI mund të kombinojë kampanjat e matjeve me kohëzgjatje të shkurtër gjatë periudhës të vitit dhe në lokacione që mund të jenë reprezentative të niveleve më të larta të ndotjes, me rezultate të përfituara nga informatat e inventarëve të emisioneve dhe të modelimit, për përcaktimin e tejkalimit të pragjeve të epërme dhe të ulët të vlerësimit.

SHTOJCA 3

LOKACIONI DHE NUMRI MINIMAL I PIKAVE MOSTRUESE PËR MATJET E PËRQENDRIMEVE NË AJRIN MJEDISOR SI DHE SHKALLA E DEPOZITIMIT

I. Pozicionimi i makro nivelit

Pikat mostruese duhet të lokalizohen në atë mënyrë që:

- të ofrojnë të dhëna në rajonet brenda zonave apo aglomerateve ku popullata ka gjasa të ekspozohet në mënyrë direkte apo indirekte përqendrimeve të mëdha për një periudhë mesatare gjatë vitit kalendarik.
- të ofrojnë të dhëna rreth niveleve në rajonet tjera brenda zonave apo aglomerateve që janë reprezentative të ekspozimit të popullatës së përgjithshme.
- të ofrojnë të dhëna mbi shkallën e depozitimit që përfaqësojnë ekspozim jo të drejtpërdrejtë të popullatës përmes zinxhirit ushqimor.

Pikat mostruese në përgjithësi duhet të vendosen ashtu që të shmanngen matjet mikro-mjedisore, në rrethinën e drejtpërdrejtë, që do të thotë që pika mostruese duhet të vendoset në një mënyrë që të jetë reprezentative e cilësisë së ajrit në zonat përreth jo më pak se 200 m² gjatësi në pikat e orientuara nga trafiku dhe së paku 250m x 250 m në zonat industriale, ku është e mundur dhe disa kilometra kator në zonat me prapavijë urbane.

Ku si objektivë është të vlerësohen nivelet e prapavijës pikat mostruese nuk duhet të ndikohen nga aglomeratet ose zonat industriale në afërsi, psh. lokacionet më afër se disa kilometra.

Aty ku duhet të vlerësohen kontributet nga burimet industriale, së paku një pikë mostruese duhet të instalohe në drejtim të erës nga burimi në zonën më të afërt të banimit. Ku përqendrimi i prapavijës nuk është i njohur, duhet të vendoset një pikë mostruese shtesë, përbranda drejtimit kryesor të erës. Në veçanti, ku Neni 3 (3) zbatohet, pikat mostruese duhet të instalohe që aplikimi i BAT mund të monitorohet. Pikat mostruese gjithashtu aty ku është e mundur, duhet të jenë reprezentative të lokacioneve të ngjashme jo në rrethinën e drejtpërdrejtë të tyre.

Aty ku është e përshatshme duhet të jenë bashkë-vendosur me pikat mostruese për PM₁₀.

II. Pozicionimi i mikro nivelit

1. Kriteret në vijim duhet të zbatohen në shkallën më të lartë :

- rrjedhja përreth sondës hyrëse të aparatit të marrjes së mostrave duhet të jetë pa pengesa, pa ndonjë pengesë që do të ndikonte në rrjedhjen e ajrit në afërsi të aparatit të marrjes së mostres (zakonisht disa metra larg ndërtesave, ballkoneve, drunjtëve dhe pengesave tjera dhe së paku 0.5 m larg ndërtesës më të afërt, në rastin kur pikat mostruese përfaqësojnë cilësinë e ajrit në linjën e ndërtesave);

Numri minimal i pikave për marrjen e mostrave për matje fikse për të vlerësuar pajtueshmërinë me vlerat e synuara për mbrojtjen e shëndetit të njeriut në zonat dhe aglomeratat ku matja fikse është i vetmi burim i informacionit.

IV. Kriteret për përcaktimin e numrit të pikave të marrjes së mostrave për matjet fikse për përqendrime të arsenit, kadmiumit, nikelit dhe benzo (a) pirenit në ajrin mjedisor

1. Procedurat e përzgjedhjes së lokacioneve të pikave matëse duhet të dokumentohen plotësisht në fazën klasifikuese me mjete si fotografatë e bërë, me busollë në rajonin përreth dhe hartat e detajizuara. Lokacionet duhet të rishikohen në intervale të rregullta me dokumentacion të përsëritur në mënyrë që të siguroheni se kriteret e përzgjedhjes mbeten valide gjatë kohës.

III. Dokumentimi dhe rishikimi i përzgjedhjes së lokacioneve

- burimet interveruese,
- siguria,
- qasja,
- vënia në dispozicion e energjisë elektrike dhe komunikimi telefonik,
- dukshmëria e lokacioneve në varësi nga ambienti rrethues,
- siguria e publikut dhe operatorëve,
- preferenca e bashkëvendosjes së pikës së përzgjedhjes së mostrave për ndotësit e ndryshëm,
- kërkesat e planifikuara.

2. Faktorët në vijim që duhet gjithashtu të merren në konsideratë:

- në përgjithësi pika hyrëse e marrjes së mostrave duhet të jetë në mes 1.5 m (zona e frymëmarrjes) dhe 4 m mbi tokë. Pozitat më të larta (deri në 8 m) mund të jenë të domosdoshme në disa raste. Pozicionimi më i lartë mund të jetë i përshtatshëm nëse stacioni është reprezentativ i një zone më të madhe;
- sonda hyrëse - nuk duhet të pozicionohet në afërsi të drejtpërdrejtë të burimit ndotës në mënyrë që të shmangët fujta direkte e emisjonit pa përzierje me ajrin mjedisor;
- dalja e tubit të shkakimit të aparatit të marrjes së mostrave duhet të pozicionohet në atë mënyrë që të shmangët riqarkullimi i ajrit shkakues në lokacionin hyrës të mostrës;
- lokacioni i pikave mostruese për monitorimin e ndotjes nga trafiku duhet të jetë së paku 25 m nga skaji i udhëkryqeve kryesore dhe së paku 4 m nga trotuari. Sondat duhet të vendoset që të jenë reprezentative për cilësinë e ajrit afër linjës së ndërtësive;

I. Burimet difuzive

Popullimi i aglomeratit ose zonës (mijëra)	Nëse përqendrimet maksimale tejkalojnë praguin e lartë të vlerësimit*		Nëse përqendrimet maksimale janë ndërmjet pragjeve të ulëta dhe të larta të vlerësimit	
	As, Cd, Ni	B(a)P	As, Cd, Ni	B(a)P
0-749	1	1	1	1
750 – 1999	2	2	1	1
2000 – 3749	2	3	1	1
3750 - 4749	3	4	2	2
4750 - 5999	4	5	2	2
> 6 000	5	5	2	2

* Të përfshihet së paku një stacion me prapavijë urbane dhe për benzol (a) piren, po ashtu një stacion me orientim trafiku me kusht që të mos rritet numri i pikave të marrjes së mostrave.

2. Vendburimet

Për vlerësimin e ndodjes në afërsi të vendburimeve, numri i pikave për marrjen e mostrave për matje fikse, duhet të përcaktohet duke marrë parasysh densitetin e emisionit, modelin e mundshme të shpërndarjes së ndodjes së ajrit mjedisor dhe ekspozimit të mundshëm të popullsisë. Pikat e marrjes së mostrave duhet të vendosen ashtu që aplikimi i teknologjisë më të mirë të mundshme (TMM), e përcaktuar në Ligjin për Parandalimin dhe Kontrollin e Integruar të Ndodjes.

SHTOJCA 4

OBJEKTIVAT E CILËSISË SË TË DHËNAVE DHE KËRKESAT PËR MODELET E CILËSISË SË AJRIT

1. OBJEKTIVAT E CILËSISË SË TË DHËNAVE

Depozitimi total	Hidrokarbure aromatike poli ciklike përveg benzo(a)pirenit, merkuri i gazit total	Arsen, kadmium dhe nikel	Benzo(a)pireni	- Pasiguria					
Maqet indikativ dhe fikse					50%	40%	50%	70%	
Modelimi					60%	60%	60%	60%	
- Matria e të dhënave minimale					90%	90%	90%	90%	
- Koha minimale e mbulimit:									
Maqet fikse (1)					33%	50%			
Maqet indikative (1) (2)					14%	14%	14%	33%	

(1). Shpërndarë gjatë gjithë vitit për të qenë përfaqësues i kushteve të ndryshme për aktivitetet klimatike dhe antropogjene
(2). Maqet indikative janë matje që kryhen me rregullsi të reduktuar, por përmbushin objektivat e tjera të cilësisë së të dhënave.

Pasiguria (e shprehur në një nivel të besueshmërisë prej 95%) e metodave të përdorura për vlerësimin e përqendrimeve të ajrit mjedisor do të vlerësohet në pajtim me parimet e Udhëzuesit CEN për shprehjen e pasigurisë në matje (ENV 13005-1999), metodologjia e ISO 5725:1994, dhe udhëzimet e ofruara në Raportin CEN, 'Cilësia e ajrit - gasja për vlerësimin e pasigurisë referencë të metodave të matjes së ajrit mjedisor' (CR 14377:2002 E). Përqindjet e pasigurisë janë dhënë për matje të veçanta, të cilat janë mesatarisht rreth kohës së marrjes së mostrave tipike për një interval të besueshmërisë prej 95%. Pasiguria e matjeve duhet të interpretohet si e zbatueshme në rangun e vlerës së përshtatshme të synuar. Maqet fikse dhe indikative duhet të shpërndahen në mënyrë të barabartë gjatë vitit që të shmanget devijimi i rezultateve.

Për substancat që do të analizohen në fraksionin PM_{10} , vëllimi i marrjes së mostrave i referohet kushteve të mëdhit.

4. Standardizimi

Kur përdoren teknikat e vlerësimit objektiv, pasiguria nuk duhet të kalojë 100%.

3. Kërkesat për teknikat e vlerësimit objektiv

Kur shfrytëzohet një model i cilësisë së ajrit për vlerësim, duhet të përpilohen referencat për përshkrimet e modelit dhe informacionit rreth pasigurisë. Pasiguria për modelin është përcaktuar si devijim maksimal i niveleve të matura dhe të kalkuluar gjatë një viti të plotë, pa marrë parasysh kohën e ngjarjeve.

2. Kërkesat për modele të cilësisë së ajrit

Koha minimale e mbulimit më të ulët sesa paraqitet në tabelë, mund të aplikohet, por jo më pak se 14% për matjet fikse dhe 6% për matje indikative, me kusht që të mund të demonstrohet se 95%, e pasigurisë për mesatare vjetore e llogaritur nga objektivat e cilësisë së të dhënave në tabelë sipas ISO 11222:2002 - duhet të përmbushet "Përcaktimi i pasigurisë i mesatares kohore për matje të cilësisë së ajrit".

Vetëm marrja e mostrave të lagëta mund të përdoret në vend të marrjes së mostrave në masë, në qoftë se mund të demonstrohet se dallimi në mes tyre është brenda 10%. Normat e depozitimit në përgjithësi duhet të jepen si $\mu\text{g}/\text{m}^3$ në ditë.

Dispozitat për mostrat individuale në paragrafin e mëparshëm zbatohen edhe për arsenin, kadmiumin, nikelin dhe merkurin total të gazit. Për më tepër, lejohet nën-mostrimi i filtrave PM_{10} për metale për analiza të mëvonshme, me kusht që të ketë prova që nën-mostrat është përfaqësuese e tërësisë dhe se ndjeshmëria e zbulimit nuk rrezikohet kur krahasohet me objektivat përkatëse të cilësisë së të dhënave. Si një alternativë ndaj marrjes së mostrave ditore, lejohet marrja e mostrave javore për metale në PM_{10} me kusht që karakteristikat e grumbullimit të mos cenohen.

Kërkesat për marrjen minimale të të dhënave dhe të kohës së raportimit nuk përfshijnë humbjet e të dhënave për shkak të kalibrit ose mjetmbajtjes normale të instrumenteve. Marrja e mostrave njëzetekatërore është e nevojshme për matjen e benzo (a) pirenit dhe hidrokarbure të tjera aromatike policiklike. Mostrat individuale të marra me kujdes gjatë një periudhe deri në një muaj mund të kombinohen dhe analizohen si një mostër e përbërë me kusht që metoda të sigurojë se mostrat janë të qëndrueshme për këtë periudhë. Benzo (b) fluorantihene, benzo (j) fluorantihene, benzo (k) fluorantihene mund të jetë e vështirë për t'i zgjidhur në mënyrë analitike. Në rastet e tillë mund të raportohen si shuma. Marrja e mostrave duhet të bëhet në mënyrë të barabartë gjatë ditëve të javës dhe të vitit. Për matjen mujore apo javore të normave të depozitimit, rekomandohen mostrat gjatë gjithë vitit.

SHTOJCA V METODAT REFERENTE PËR VLERËSIMIN E PËRQËNDRIMEVE NË AJRIN MJEDISOR DHE SHKALLA E DEPOZITIMIT

1. Metoda referente për marrjen e mostrave dhe analizat e arsenit, kadmiumit dhe nikelit në ajrin mjedisor

Metoda referente për marrjen e mostrave dhe analizën e arsenit, kadmiumit dhe nikelit në ajrin mjedisor.
Metoda referente për marrjen e mostrave të arsenit, kadmiumit dhe nikelit në ajrin mjedisor është përshkruar në EN 12341:2014. Metoda referente për marrjen e arsenit, kadmiumit dhe nikelit në ajrin mjedisor është ajo e përshkruar në EN 14902:2005 "Cilësia e ajrit mjedisor - Metoda standarde për marrjen e Pb, Cd, As dhe Ni në fraksionin PM₁₀ të grimcave të pezulluara".

A. Ministria mund të përdor edhe metoda tjera të cilat mund të japin rezultate të barazvlefshme me metodat e cekura më lartë.

2. Metoda referente për marrjen e mostrave dhe analiza e hidrokarbureve aromatike polikiklike në ajrin mjedisor

Metoda referente për marrjen e mostrave të hidrokarbureve aromatike polikiklike në ajrin mjedisor përshkruhet në EN 12341:2014. Metoda referente për marrjen e benzo(a)pirenit në ajrin mjedisor është ajo e përshkruar në EN 15549:2008 "Cilësia e ajrit - Metoda standarde për marrjen e përqendrimit të benzo(a)pirenit në ajrin mjedisor". Në mungesë të një metode standarde CEN për hidrokarburet e tjera aromatike polikiklike të përmendura në nenin 4(8), Ministria lejohet të përdor metoda standarde kombëtare ose metoda ISO si standardi ISO 12884.

A.Ministria mund të përdor edhe metoda tjera të cilat mund të japin rezultate të barazvlefshme me metodat e cekura më lartë.

3. Metoda referente për marrjen e mostrave dhe analiza e merkurit në ajrin mjedisor

Metoda referente për marrjen e përqendrimeve totale të merkurit të gaztë në ajrin mjedisor është ajo e përshkruar në EN 15852:2010 "Cilësia e ajrit të mjedisor - Metoda standarde për përcaktimin e merkurit total të gaztë".

A. Ministria mund të përdor edhe metoda tjera të cilat mund të japin rezultate të barazvlefshme me metodat e cekura më lartë.

4. Metoda referente për marrjen e mostrave dhe analiza e depozitimit të arsenit, kadmiumit, merkurit, nikelit dhe hidrokarbureve aromatike polikiklike

Teknikat referente të modelimit të cilësise së ajrit ende janë të pa specifikuara. Çdo ndryshim për të përshatatur këtë pikë për progres shkencor dhe teknik duhet të miratohet në përputhje me procedurat e parapara nga Komisioni Evropian.

5. Teknikat referente të modelimit të cilësise së ajrit

Metoda referente për përcaktimin e depozitimit të arsenit, kadmiumit dhe nikelit është ajo e përshkruar në EN 15841:2009 "Cilësia e ajrit mjedisor — Metoda standarde për përcaktimin e depozitimit të arsenit, kadmiumit, plumbit dhe nikelit në depozitimin atmosferik". Metoda referente për përcaktimin e depozitimit të merkurit është ajo e përshkruar në EN 15853:2010 "Cilësia e ajrit mjedisor — Metoda standarde për përcaktimin e depozitimit të merkurit". Metoda referente për përcaktimin e depozitimit të benz[a]antracenit, benzo[b]fluorantenit, benzo[k]fluorantenit, benzo[a]pirenit, dibenz[a,h]antracenit dhe indeno[1,2,3-cd]pirenit".

TARGET VALUES FOR ARSENIC, CADMIUM, NICKEL AND BENZO(A) PYRENE

ANNEX I

Pollutant	Target value (*)
Arsenic	6 ng/m ³
Cadmium	5 ng/m ³
Nickel	20 ng/m ³
Benzo(a)pyrene	1 ng/m ³

(*) For the total content in the PM₁₀ particles average over a calendar year.

ANNEX 2

DETERMINATION OF REQUIREMENTS FOR ASSESSMENT OF CONCENTRATIONS OF ARSENIC, CADMIUM, NICKEL AND BENZO (A) PYRENE IN AMBIENT AIR WITHIN A ZONE OR AGGLOMERATION

I. Upper and lower assessment thresholds

	Upper assessment threshold in percentage of target value (3.6 ng/m ³)	Lower assessment threshold in percentage of target value (2.4 ng/m ³)
Arsenic	60 %	40 %
Cadmium	60 %	40 %
Nickel	70 %	50 %
Benzo(a)pyrene	60	40 %
	(0.6 ng/m ³)	(2.4 ng/m ³)

II. Determination of excess of the upper and lower assessment thresholds

Exceeding of the upper and lower assessment threshold shall be determined on the basis of concentrations during the previous five years where sufficient data are available. Assessment threshold will be deemed to have been exceeded if it has been exceeded during at least three calendar years from five years earlier.

When data are available less than five years, MESF may combine measurement campaigns of short duration during the year and at locations that may be representative of the highest levels of pollution, the results obtained from the information of emission inventories and modeling to determine exceeding of the upper and lower assessment thresholds.

ANNEX 3

LOCATION AND MINIMUM NUMBER OF SAMPLING POINTS FOR THE MEASUREMENT OF CONCENTRATIONS IN AMBIENT AIR AND DEPOSITION RATE

I. Macrolevel positioning

Sampling points shall be located in such a way that:

- Provide information on areas within agglomeration or zones where the population is likely to be exposed directly or indirectly in large concentrations for an average period during the calendar year.
- To provide information on levels in other areas within zones or agglomeration that are representative of the exposure of the general population.
- To provide data on the rate of deposition representing indirect exposure of the population through the food chain.

Overall sampling points should be placed so as to avoid micro-environmental measurements in the direct vicinity, which means that sampling point should be placed in a manner that is representative of air quality in surrounding areas not less than 200 m² length in points of traffic-oriented and at least 250m x 250 m at industrial sites, where possible, and several square kilometers in urban background areas.

Where the objective is to assess background levels, sampling points should not be influenced by agglomerations or industrial sites in the vicinity, for example, locations closer than a few miles. Where contributions from industrial sources should be assessed, at least one sampling point shall be installed in wind direction from the source in the nearest residential area. Where background concentration is unknown, an additional sampling point should be placed, within the main wind direction. In particular, where Article 3 (3) applies, sampling points should be installed so that the BAT application can be monitored. Sampling points where possible, shall be representative of similar locations not in their immediate vicinity.

Where appropriate, should be co-located with sampling points for PM₁₀.

II. Microlevel positioning

1. The following criteria shall be applied in the highest degree:

- flow through introducing probe of sampling device shall be without obstacles, without any obstacle that would affect the air flow in the vicinity of the sampling device (typically a few meters away from buildings, balconies, trees and other obstacles and at least 0.5 m away from the nearest building, where sampling points representing air quality at the building

The minimum number of sampling points for fixed measurement to assess compliance with target values for the protection of human health in zones and agglomerations where fixed measurement is the sole source of information.

IV. The criteria for determining the number of sampling points for fixed measurements of concentrations of arsenic, cadmium, nickel and benzo(a)pyrene in ambient air.

1. Procedures for selecting the locations of measuring points shall be fully documented in the classification phase with tools like photographs through the director in the surrounding area and detailed maps. Sites should be reviewed at regular intervals with repeated documentation in order to ensure that selection criteria remain valid over time.

III. Documentation and review of the selection of locations

- interfering sources,
 - safety,
 - accessibility,
 - making available electricity and telephone communication,
 - visibility of locations depending on the surrounding environment,
 - public and operators safety
 - preference of co-location of selection sampling point for different pollutants,
 - planned requirements.
2. The following factors should also be taken into consideration:
- In general, the entry point of sampling should be between 1.5 m (the breathing zone) and 4 m above the ground. Higher positions (up to 8 m) may be necessary in some cases. Higher positioning may be appropriate if the station is representative of a larger area;
 - Introducing probe - should not be positioned in the immediate vicinity of pollutant sources in order to avoid direct introduction of emission-without mix with ambient air;
 - Exit of discharging pipe of sampling device shall be positioned in such a way as to avoid recirculation of discharge air at the opening location of the sample;
 - Location of sampling points for monitoring pollution from traffic must be at least 25 m from the edge of the main crossroads and at least 4 m from the sidewalk. Probes should be placed to be representative on air quality near the line of buildings;

line);

1. Diffuse sources

Population of agglomeration or zone (thousands)	If maximum concentrations exceed the upper assessment threshold *		If maximum concentrations are between the upper and lower assessment thresholds	
	As, Cd, Ni	B(a)P	As, Cd, Ni	B(a)P
0-749	1	1	1	1
750 – 1999	2	2	1	1
2000 – 3749	2	3	1	1
3750 - 4749	3	4	2	2
4750 - 5999	4	5	2	2
> 6 000	5	5	2	2

* Include at least one urban background station and for benzene (a) pyrene also one traffic-orientated station provided not increase the number of sampling points.

2. Deposits

For the assessment of pollution in the vicinity of the deposits, the number of sampling points for fixed measurement should be determined taking into account emission densities, the likely distribution patterns of ambient air pollution and potential exposure of the population. Sampling points should be placed so that the application of the best available technology (BAT) as defined in the Law on IPPC.

ANNEX 4

DATA QUALITY OBJECTIVES AND REQUIREMENTS FOR AIR QUALITY MODELS

Data quality objectives

	Uncertainty	Fixed and indicative measurements	Modelling	Minimum data capture	Minimum time coverage:	Fix measurements (1)	Indicative measurements (1) (2)	(1) Distributed over the year to be representative of various conditions for climate and anthropogenic activities (2) Indicative measurement being measurements which are performed at reduced regularity but fulfil the other data quality objectives?	
Benzo(a)pyrene		50%	60%	90%		33%	14%	14%	
Arsenic, cadmium and nickel		40%	60%	90%		50%	14%	14%	
Poly cyclic aromatic hydrocarbons except benzo (a) pyrene, total gaseous mercury		50%	60%	90%			14%		
Total deposition		70%	60%	90%			33%		

The uncertainty (expressed at a confidence level of 95%) of the methods used for estimating ambient air concentrations will be evaluated in accordance with the principles of the CEN Guide to express uncertainty in measurement (ENV 13005-1999), the methodology of ISO 5725:1994, and the guidance provided in the CEN Report, 'Air Quality - access to the evaluation of uncertainty for the reference methods of measuring ambient air' (CR 14377:2002 E). Percentages of uncertainty are given for individual measurements, which are averaged over the sampling time typical for a confidence interval of 95%. The uncertainty of the measurements should be

For substances to be analyzed in the PM₁₀ fraction, the sampling volume refers to ambient conditions.

4. Standardization

When objective assessment techniques are used, the uncertainty shall not exceed 100%.

3. Requirements for objective assessment techniques

When an air quality model is used for evaluation, references for the descriptions of model and information about uncertainty shall be compiled. The uncertainty for modeling is defined as the maximum deviation of the measured and calculated levels over a full year, regardless of the timing of events.

2. Requirements for air quality models

The minimum time coverage lower than shown in the table can be applied, but not less than 14% for fixed measurements and 6% for indicative measurements, provided that it can be demonstrated that 95% of the annual average uncertainty calculated from the quality objectives on the table according to ISO 11222:2002 - must be fulfilled "Determination of the uncertainty of the time average of air quality measurements."

Just wet sampling can be used instead of mass sampling, if it can be demonstrated that the difference between them is within 10%. Deposit rates should generally be given as $\mu\text{g}/\text{m}^2$ per day.

The provisions on individual samples in the previous paragraph apply also to arsenic, cadmium, nickel and total gaseous mercury. Moreover, sub-sampling of PM₁₀ filters for metals for subsequent analysis is allowed, providing there is evidence that the sub-sample is representative of the whole and that the detection sensitivity is not compromised when compared with the relevant data quality objectives. As an alternative to daily sampling, weekly sampling for metals in PM₁₀ is allowed provided that the collection characteristics are not compromised.

Minimum requirements for minimum collection of data and reporting time do not include losses of data due to the regular calibration or normal maintenance of instruments. Twenty-four hours sampling is required for the measurement of benzo (a) pyrene and other aromatic poly cyclic hydrocarbons. Individual samples taken carefully over a period of up to one month can be combined and analyzed as a composite sample, provided that the method to ensure that the samples are stable for that period. Benzo (b) fluoranthene, benzo (j) fluoranthene, benzo (k) fluoranthene can be difficult to solve analytically. In such cases may be reported as sum. Twenty-four hours sampling is also advisable for the measurement of concentrations of arsenic, cadmium and nickel. Sampling should be done equally on weekdays and the year. For monthly or weekly measurement of deposition rates, samples are recommended throughout the year.

ANNEX 5

REFERENCE METHODS FOR THE ASSESSMENT OF CONCENTRATIONS IN AMBIENT AIR AND DEPOSITION RATE

1. Reference method for the sampling and analysis of arsenic, cadmium and nickel in ambient air

The reference method for the sampling of arsenic, cadmium and nickel in ambient air is described in EN 12341:2014. The reference method for the measurement of arsenic, cadmium and nickel in ambient air is that described in EN 14902:2005 "Ambient air quality — Standard method for the measurement of Pb, Cd, As and Ni in the PM10 fraction of suspended particulate matter".

A. Ministry may also use any other methods which it can demonstrate give results equivalent to the above method.

2. Reference method for the sampling and analysis of polycyclic aromatic hydrocarbons in ambient air

The reference method for the sampling of polycyclic aromatic hydrocarbons in ambient air is described in EN 12341:2014. The reference method for the measurement of benzo(a)pyrene in ambient air is that described in EN 15549:2008 "Air quality — Standard method for the measurement of concentration of benzo(a)pyrene in ambient air". In the absence of a CEN standard method for the other polycyclic aromatic hydrocarbons referred to in Article 4(8), Member States are allowed to use national standards methods or ISO methods such as ISO standard 12884.

A. Member State may also use any other method which it can demonstrate give results equivalent to the above method.

3. Reference method for the sampling and analysis of mercury in ambient air

The reference method for the measurement of total gaseous mercury concentrations in ambient air is that described in EN 15852:2010 "Ambient air quality — Standard method for the determination of total gaseous mercury". A Member State may also use any other method which it can demonstrate give results equivalent to the above method.

4. Reference method for the sampling and analysis of the deposition of arsenic, cadmium, mercury, nickel and polycyclic aromatic hydrocarbons

The reference method for the determination of the deposition of arsenic, cadmium, and nickel is that described in EN 15841:2009 "Ambient air quality — Standard method for determination of arsenic, cadmium, lead and nickel in atmospheric deposition". The reference method for the determination of the deposition of mercury is that described in EN 15853:2010 "Ambient air

quality — Standard method for determination of mercury deposition". The reference method for the determination of the deposition of benzo(a)pyrene and the other polycyclic hydrocarbons referred to in Article 4(8) is that described in EN 15980:2011 "Air quality. Determination of the deposition of benz[a]anthracene, benzo[b]fluoranthene, benzo[k]fluoranthene, benzo[a]pyrene, dibenz[a,h]anthracene and indeno[1,2,3-cd]pyrene";

5. Reference techniques of air quality modeling

Reference modeling techniques of air quality are still unspecified. Any change to adapt this point to scientific and technical progress shall be adopted in accordance with the procedure established by the European Commission.

DODATAK I

CILJANE VREDNOSTI ZA ARSEN, KADMIJUM, NIKAL I BENZOL(A) PIREN

Zagađivač	Ciljana vrednost (*)
Arsen	6 ng/m3
Kadmijum	5 ng/m3
Nikal	20 ng/m3
Benzo(a)piren	1 ng/m3
(*) Za ukupan sadržaj u česticama PM ₁₀ prosečno tokom kalendarske godine	

DODATAK 2

ODREĐIVANJE ZAHTEVA ZA PROCENU KONCENTRACIJA ARSENA, KADMIJUMA, NIKLA I BENZO (A) PIRENA U VAZDUHU UNUTAR JEDNOG PODRUČJA ILI AGLOMERACIJE

I. Niski i visoki pragovi procene

	Visok prag	oocnjjvanja u procentima	ciljane vrednosti
Arsen	60 %	(3.6 ng/m ³)	
Kadmijum	60 %	(3 ng/m ³)	
Nikal	70 %	(14 ng/m ³)	
Benzo(a)piren	60	(0.6 ng/m ³)	
	Nizak prag	oocnjjvanja u procentima	ciljane vrednosti
	40 %	(2.4 ng/m ³)	
	40 %	(2.4 ng/m ³)	
	50 %	(2.4 ng/m ³)	
	40 %	(2.4 ng/m ³)	

II. Utvrđivanje prekoračenja gornjeg i donjeg praga ocenjivanja

Prekoračenje gornjeg i donjeg praga ocenjivanja treba se utvrditi na osnovu koncentracija tokom pet ranijih godina, gde su na raspolaganju dovoljno podataka. Prag ocenjivanja smatra će se da je prekoračen ako je prekoračen najmanje u toku tri kalendarske godine od pet ranijih godina.

Kada su podaci na raspolaganju manje od pet godina, MSPP može da kombinuje kratkoročne kampanje merenja tokom godine, i na lokacijama koji mogu biti reprezentativni za najviši nivo zagađenja, sa dobijenim rezultatima sa osnovu informacija inventara emisija i modelovanja za utvrđivanje prekoračenja gornjih i donjih pragova ocenjivanja.

DODATAK 3

LOKACIJA I MINIMALNI BROJ TAČAKA UZORKOVANJA ZA MERENJE KONCENTRACIJA U VAZDUHU I STEPEN DEPONOVANJA

I. Pozicioniranje makronivoa

Tačke uzorkovanja trebaju se lokalizovati na takav način da:

- pruže podatke u regionima unutar područja ili aglomeracija gde postoji mogućnost da stanovništvo bude izloženo na direktan ili indirektan način velikim koncentracijama za prosečni period tokom kalendarske godine.
- pruže podatke o nivoima u drugim regionima unutar područja ili aglomeracija koji su reprezentativni izlaganju opšteg stanovništva.
- pruže podatke o stepenu deponovanja koji predstavljaju indirektnu izloženost stanovništva putem lanca ishrane.

Tačke uzorkovanja uglavnom se trebaju postaviti tako da se izbegnu mikro-ekološka merenja, u neposrednoj blizini, što znači da se tačka uzorkovanja treba postaviti na način da bude pokazatelj kvaliteta vazduha u okolnim područjima ne manje od 200 m² dužine u tačkama orietisanim od saobraćaja i najmanje 250m x 250 m u industrijskim područjima, gde je to moguće, i nekoliko kvadratnih kilometara u područjima sa urbanom pozadinom.

Gde je kao cilj da se procene nivoi pozadina, tačke uzorkovanja ne bi trebalo da su pod uticajem aglomeracija ili industrijskih područja u blizini, na pr. u lokacijama bliže od nekoliko kilometra.

Tamo gde se trebaju oceniti doprinosi iz industrijskih područja, najmanje jedna merena tačka se treba instalirati u pravcu vetra iz izvora u najbližem području naselju. Gde koncentracija pozadine nije poznata, treba se postaviti jedna dodatna tačka merenja, unutar glavnog pravca vetra Posebno, gde se član 3 (3) sprovodi, merne tačke se trebaju instalirati da se primena NMT može pratiti. Tačke uzorkovanja takode tamo gde je moguće, trebaju biti reprezentativne sličnih lokacija ne u njihovoj direktnoj okolini.

Tamo gde je pogodno trebaju biti zajedno postavljene sa tačkama uzorkovanja za PM₁₀.

II. Pozicioniranje mikronivoa

1. Kriterijumi u nastavku trebaju se primeniti u najvišem stepenu:

- Protok oko ulazne sonde aparata uzorkovanja treba da bude neometan, bez neke prepreke koja će uticati na protok vazduha u blizini aparata za uzorkovanje (obično nekoliko metara dalje od zgrada, balkona, drveća i drugih prepreka i najmanje 0.5 m dalje od najbliže zgrade, u slučaju kada tačke uzorkovanja predstavljaju kvalitet vazduha u liniji zgrada);

Minimalni broj tačaka uzorkovanja za fiksna merenja radi procene uskladenosti sa ciljanim vrednostima za zaštitu ljudskog zdravlja u područjima i aglomeracijama gde fiksno merenje je jedini izvor informacije.

IV. Kriterijumi određivanja broja tačaka uzorkovanja za fiksna merenja za koncentracije arsena, kadmijuma, nikla i beno (a) pirenit u okolnom vazduhu

1. Procedure za izbor lokacija mernih tačaka trebaju se u potpunosti dokumentovati u detaljnim kartama. Lokacije se trebaju razmotriti u redovnim intervalima sa obnavljanom dokumentacijom tako da se obezbedi da kriterijumi izbora ostaju važećim tokom vremena.

III. Dokumentiranje i razmatranje izbora lokacija

- interferentni izvori,
- bezbednost,
- pristup,
- stavljanje na raspolaganje električne energije i telefonska komunikacija lokacija u zavisnosti od okolnog ambijenta,
- vidljivost lokacija u zavisnosti od okruženja,
- bezbednost javnosti i operatera,
- preferencija zajedničkog postavljanja tačke izbora uzoraka za različite zagadivače,
- planirani zahtevi.

2. Naredni faktori koji se takode trebaju uzeti u obzir:

- Uglavnom ulazna tačka uzorkovanja treba da bude između 1.5 m (zona disanja) i 4 m iznad tla. Najviše pozicije (do 8 m) mogu biti neophodne u nekoliko slučajeva. Najviša pozicija može biti pogodna ako je stanica reprezentativna za šire područje;
- Ulazna sonda - ne treba se pozicionirati u neposrednoj blizini izvora zagadenja, da bi se izbeglo direktno uvođenje emisije bez mešanja sa ambijentalnim vazduhom;
- Izlaz ispusne cevi aparata za uzorkovanje treba se postaviti tako da se izbegne recirkulacija uzrocnog vazduha u ulaznoj lokaciji uzorka;
- Lokacija tačaka uzorkovanja za praćenje zagadenja od saobraćaja treba da bude najmanje 25 m od ivice glavnih raskrsnica i najmanje 4 m od trotoara. Sonde se trebaju postaviti da budu reprezentativne za kvalitet vazduha blizu linije zgrada.

1. Difuzivni izvori

Populacija aglomeracija ili područja (hiljade)	Ako maksimalne koncentracije prekoračuju visok prag ocenjivanja*		Ako su maksimalne procene između niskih i visokih pragova ocenjivanja	
	As, Cd, Ni	B(a)P	As, Cd, Ni	B(a)P
0-749	1	1	1	1
750 – 1999	2	2	1	1
2000 – 3749	2	3	1	1
3750 - 4749	3	4	2	2
4750 - 5999	4	5	2	2
> 6 000	5	5	2	2

* Da se uključujući najmanje jedna stanica sa urbanom pozadinom i za benzol (a) piren, isto tako jedna stanica sa orijentacijom saobraćaja pod uslovom da se ne povećava broj tačaka uzorkovanja.

2. Nalazišta

Za procenu zagađenja u blizini nalazišta, broj tačaka za uzorkovanje za fiksna merenja, trebaju se odrediti imajući u obzir gustinu emisija, moguće modele raspodele zagađenja vazduha i moguću izloženost stanovništva. Tačke uzorkovanja trebaju se postaviti tako da se mogu primeniti najbolje moguće tehnologije (NMT), utvrđen Zakonom o SIKZ.

VAZDUAH
CILJEVI KVALITETA PODATAKA I ZAHTEVI ZA MODELE KVALITETA

1. Ciljevi kvaliteta podataka

Nesigurnost (izraženo na nivou nesigurnosti od 95%) metoda korišćene za procenu koncentracije vazduha ocenjuje se u skladu sa principima Uputnika CEN za izražavanje nesigurnosti u merenju (ENV 13005-1999), metodologije ISO 5725:1994, i uputstava data u Izveštaju CEN, 'Kvalitet vazduha – pristup za procenu nesigurnosti za referentne metode merenja ambijetalnog vazduha' (CR 14377:2002 E). Procenti nesigurnosti su dati za posebna merenja, koja su u proseku tokom vremena uzimanja tipičnih uzoraka za interval poverenja od 95%. Nesigurnost merenja treba se

Za supstance koje će se analizirati u frakciji PM_{10} , obim uzimanja uzoraka referiše se uslovima životne sredine.

4. Standardizacija

Kada se koriste tehnike ciljnog ocenjivanja, nesigurnost ne treba da prede 100%.

3. Zahtevi za tehnike ciljnog ocenjivanja

Kada se koristi jedan model kvaliteta vazduha za procenu, trebaju se pripremiti referencije za opis modela i informacije o nesigurnosti. Nesigurnost za modeliranje je određeno kao maksimalna devijacija mernih nivoa i izračunatih tokom pune godine, bez obzira na vreme dogadaja.

2. Zahtevi za modele kvaliteta vazduha

Minimalno vreme pokrivanja niže od tabelarnog predstavljanja može se primeniti, ali ne manje od 14% za fiksna merenja i 6% za indikativna merenja, pod uslovom da se može demonstrirati 95%, od prosečne godišnje nesigurnost izračunate od ciljeva kvaliteta podataka na tabeli prema ISO 11222:2002 – trebaju se ispuniti "Određivanje prosečne vremenske nesigurnosti za merenje kvaliteta vazduha".

Samo uzimanje vlažnih uzoraka može se upotrebiti umesto uzimanja masnih uzoraka, ako se može demonstrirati da je razlika između njih 10%. Norme deponovanja uglavnom se trebaju izraziti kao $\mu\text{g}/\text{m}^3$ na dan.

Zahtevi za minimalno dobijanje podataka i vremena izveštavanja ne uključuju gubitke podataka zbog redovne kalibracije ili normalnog održavanja instrumenata. Dvadesetčetiri časovno uzorkovanje je potrebno za merenje benzo (a) pirena i drugih poliaromatičnih ugljovodonika. Pojedinačni uzorci pažljivo uzeti tokom perioda do jednog meseca može se kombinovati i analizirati kao kombinovani uzorak pod uslovom da metoda osigurava da su uzorci postojani za ovaj period. Benzo (b) fluoranten, benzo (j) fluoranten, benzo (k) fluoranten može se teško rešiti na analitičan način. U takvim slučajevima može se izvestiti kao iznos. Uzimanje dvadesetčetiri časovnih uzoraka takode je preporučljivo za merenje koncentracija arsena, kadmijuma i nikla. Uzimanje uzoraka treba se uraditi na pojedinačan način tokom nedelje i tokom godine. Za mesečna ili nedeljna merenja normi deponovanja, preporučuju se uzorci tokom cele godine.

interpretirati kao izvodljivim u rangu ciljne pogodne vrednosti. Fiksna i indikativna merenja trebaju se raspodeliti na pojedinačan način tokom godine da bi se izbegla devijacija rezultata.

DODATAK 5

REFERENTNE METODE ZA PROCENU KONCENTRACIJA U OKOLNOM VAZDUHU I STEPEN DEPOZICIJE

1. Referentna metoda za uzimanje uzoraka i analizu arsena, kadmijuma i nikla u vazduhu

Referentna metoda za uzorkovanje i analizu arsena, kadmijuma i nikla u ambijentalnom vazduhu.

Referentna metoda za uzorkovanje arsena, kadmijuma i nikla u vazduhu okoline je opisana u EN 12341:2014. Referentna metoda za merenje arsena, kadmijuma i nikla u vazduhu okoline je ona opisana u EN 14902:2005 „Kvalitet ambijentalnog vazduha – Standardna metoda za merenje Pb, Cd, As i Ni u frakciji PM10 suspendovanih čestica“.

A. Ministarstvo može da koristi i druge metode koji mogu dati podjednake rezultate sa gore navedenim metodama.

2. Referentna metoda za uzimanje uzoraka i analiza policikličnih aromatičnih ugljovodonika u vazduhu

Referentna metoda za uzorkovanje policikličnih aromatičnih ugljovodonika u vazduhu okoline je opisana u EN 12341:2014. Referentna metoda za merenje benzo(a)pirena u vazduhu okoline je ona opisana u EN 15549:2008 „Kvalitet vazduha – Standardna metoda za merenje koncentracije benzo(a)pirena u vazduhu okoline“. U nedostatku CEN standardne metode za druge policiklične aromatične ugljovodonike iz člana 4(8), Ministarstvu je dozvoljeno da koristi nacionalne standardne metode ili ISO metode kao što je standard ISO 12884.

A. Ministarstvo može da koristi i druge metode koji mogu dati podjednake rezultate sa gore navedenim metodama.

3. Referentne metode za uzimanje uzoraka i analizu žive u ambijentalnim vazduhu

Referentna metoda za merenje ukupnih gasovitih koncentracija žive u ambijentalnom vazduhu je ona opisana u EN 15852:2010 „Kvalitet ambijentalnog vazduha – Standardna metoda za određivanje ukupne gasovite žive“.

A. Ministarstvo može da koristi i druge metode koji mogu dati podjednake rezultate sa gore navedenim metoda.

4. Referentne metode za uzimanje uzoraka i analizu deponovanja arsena, kadmijuma, nikla i policikličnih aromatičnih ugljovodonika

Referentna metoda za određivanje taloženja arsena, kadmijuma i nikla je ona opisana u EN 15841:2009 „Kvalitet vazduha u životnoj sredini — Standardna metoda za određivanje arsena,

kadmijsuma, olova i nikla u atmosferskom taloženju". Referentna metoda za određivanje taloženja žive je ona opisana u EN 15853:2010 „Kvalitet vazduha u životnoj sredini — Standardna metoda za određivanje taloženja žive“. Referentna metoda za određivanje taloženja benzo(a)pirena i drugih policikličkih ugljovodoničkih tvari u članku 4(8) je ona opisana u EN 15980:2011 „Kvalitet vazduha. Određivanje taloženja benzo(a)pirena, benzo(b)fluorantena, benzo(k)fluorantena, benzo(a)pirena, dibenz(a,h)antracena i indeno(1,2,3-cd)piren“.

5. Referentne tehnike modeliranja kvaliteta vazduha

Referentne tehnike modeliranja kvaliteta vazduha još uvek su ne specifikovane. Svaka promena kako bi uskladila ovu tačku za naučni i tehnički napredak treba se usvojiti u skladu sa procedurom predviđenom od strane Evropske komisije.